

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

МАКОВЕЦЬКА ЛАРИСА

*Методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять
з курсу «ГЕОГРАФІЯ ТРАНСПОРТУ» для студентів спеціальності
«Економічна та соціальна географія»*

ЛУЦЬК 2016

УДК 911.3:33(072)
ББК 65.049к73-9
М16

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 6 від 17. 02. 2016 р.)

Рецензенти:

Ільїн Л. В. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Король П. П. – кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії, картографії та землеустрою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Г 35 Географія транспорту: / Методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять /Л. О. Маковецька. – Луцьк: Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. -

Методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять з курсу «Географія транспорту» розроблено для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки «6.040104 Географія» спеціальності «Економічна та соціальна географія» освітнього ступеня «Бакалавр».

Подано питання усного опитування, методичні рекомендації для виконання практичних завдань, питання самостійного опрацювання та науково-дослідні теми, питання підсумкового контролю, до кожної з тем запропоновано перелік літературних джерел.

УДК 911.3:33(072)
ББК 65.049к73-9

©Маковецька Л. О., 2016

©Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2016

Зміст

Передмова	4
Опис навчальної дисципліни	6
Програма навчальної дисципліни.....	7
Методичні вказівки для організації та проведення семінарських та практичних занять	9
Тема «ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ТРАНСПОРТУ»	9
Тема «ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ».....	13
Тема «ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ»	18
Тема «ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОДОРОЖНЬОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ»	24
Тема «ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ»	29
Тема«РЕГІОНАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ СИСТЕМИ КРАЇН СВІТУ. МІЖНАРОДНІ ТРАНСПОРТНІ КОРИДОРИ»	33
Перелік залікових питань для здійснення поточного та підсумкового контролю успішності навчання.	39
Розподіл балів, які отримують студенти.....	41
Критерії оцінювання	42
Література	44
ДОДАТКИ.....	52

Передмова

У стратегії післякризового розвитку України транспорт відіграє одну з головних ролей. Безперебійно діюча система транспортних комунікацій є матеріальною основою, без якої досягнення економічного зростання неможливе. Трансформаційні та інтеграційні процеси в економіці потребують подальшого розвитку транспортної галузі, яка в свою чергу потребує фахівців, спроможних організувати її функціонування.

Навчальна дисципліна «Географія транспорту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «економічна та соціальна географія», що навчаються за напрямом підготовки 6.040104 «Географія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є транспорт і транспортна система з її галузевою, функціональною та територіальною структурами; види транспорту, показники їх діяльності; розміщення та функціонування транспортної мережі та шляхів сполучення; регіональні аспекти транспортної системи, включаючи регіональні аспекти транспортної інфраструктури; удосконалення механізмів і методів управління і регулювання господарської діяльності транспортної системи; інтеграційні процеси входження української транспортної системи у європейську та світову транспортні системи..

Географія транспорту взаємодіє з природничими, географічними та економіко-статистичними науками, а також тісний зв'язок з технічними науками та економічною теорією.

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування системи наукових знань про сутність транспортної системи та поєднання видової, функціональної і територіальної структур; визначення ролі транспорту в сучасному суспільстві та економіці країни. Курс закладає основу уявлень про властивості транспорту як системи взаємозв'язку простору, часу і витрат на переміщення предмета перевезення, структури і змісту транспортних процесів.

Завданнями курсу «Географія транспорту» є:

- з'ясування сутності та ролі транспорту в економічному і соціальному розвитку суспільства, нашої держави;

- вивчення теоретичних основ з методики дослідження географії транспорту;
- аналіз моніторингу соціально-економічного розвитку транспортної системи України;
- засвоєння особливостей різних видів транспорту;
- набуття практичних навичок з аналізу показників діяльності транспортної системи;
- визначення економічної доцільності використання різних видів транспорту, враховуючи економічні показники та екологічні впливи на навколишнє середовище;
- обґрунтування стратегічних напрямів і пріоритетів транспортної діяльності та шляхів їх втілення в життя.

Студенти повинні:

знати: теоретико-методичні засади формування і розвитку географії транспорту; особливості транспортної системи; про особливості і місце транспорту в сучасному суспільстві і його роль у функціонуванні економіки України.

вміти: проводити аналітико-статистичні дослідження показників діяльності і надавати наукове обґрунтування їх розвитку, давати економіко-географічну характеристику розвитку видів транспорту та транспортної мережі шляхів сполучення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години – 2кредити ECTS.

Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 2/72 год.	Шифр і назва галузі знань: 0401 природничі науки	за вибором
	Шифр і назва напрямку: 6.040104 економічна та соціальна географія	
Модулів: 3	Напрямок: географія	Рік підготовки: 4 рік навчання
Змістових модулів: 2		Семестр: 8
ІНДЗ: є		Лекції: 16 год.
Загальна кількість годин: 72		Практичні: 16 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних: 2 Індивідуальних: 2 Самостійної роботи: 2	Освітній ступінь – бакалавр	Самостійна робота: 20 год.
		Індивідуальні: 20 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади економіко-географічного розвитку транспортної системи.

Тема 1. Предмет та завдання географії транспорту.

Географія транспорту, як галузь економічної географії. Об'єкт і суб'єкт дослідження географії транспорту. Предмет та методи дослідження. Зв'язок з і іншими науками: економічними, технічними, статистикою, картографією, географією. Транспортна логістика. Основні завдання географії транспорту.

Тема 2. Роль транспорту в національній економіці.

Транспорт, як складова економічних відносин та матеріального виробництва. Основні показники роботи. Значення транспортних послуг та особливості їх надання. Транспортна складова та транспортний коефіцієнт собівартості продукції. Транспорт і територіальний поділ праці. Економічна, соціально - політична, культурна, оборонна та інші значення транспорту в суспільстві.

Тема 3. Транспортна система та її структура

Класифікація транспорту. Транспортна система, особливості формування. Класифікація транспортної системи. Структура транспортної системи: галузева, функціональна, територіальна. Транспортна інфраструктура регіону.

Тема 4. Фактори, які впливають на формування транспортних систем

Соціально-економічні фактори формування транспортної системи. Природні фактори формування транспортної системи. Транспорт і навколишнє середовище.

Тема 5. Транспортна мережа та шляхи сполучення.

Транспортна мережа – головна складова транспортної системи. Особливості та фактори формування транспортної мережі. Класифікація шляхів сполучення. Конфігурація транспортної мережі. Типи транспортної мережі та стадії формування. Поділ за видами сполучень та характером обслуговування. Показники забезпеченості транспортною мережею.

Змістовий модуль II. Особливості функціонування транспортної системи України та світової транспортної системи.

Тема 6. Економіко-географічна характеристика та техніко-економічні особливості окремих видів транспорту України.

Характеристика та економіко-географічні особливості розвитку: залізничного транспорту; автомобільного транспорту; водного транспорту; повітряного транспорту; трубопровідного транспорту; міського пасажирського транспорту. Форми територіальної організації транспорту та їх характеристика.

Тема 7. Історія розвитку транспорту та сучасні транспортні системи світу.

Основні етапи формування транспорту і транспортної системи. Сучасні транспортні системи світу. Розвиток окремих видів транспорту: залізничного, автомобільного, повітряного, водного, трубопровідного.

Тема 8. Інтеграція транспортної системи України в європейські та світові транспортні мережі.

Передумови формування міжнародного транспортного коридору. Поняття міжнародного транспортного коридору. Сучасні транспортні коридори Європи (перелік). Україна в системі міжнародних транспортних коридорів. Перспективи входження України у світовий та європейський транспортний простір.

**Методичні вказівки для організації та проведення семінарських та
практичних занять**

Тема «ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ТРАНСПОРТУ»(2 години)

Питання для обговорення

1. Роль і місце транспорту в економіці України.
2. Основні поняття транспортної системи.
3. Факторний аналіз формування роботи транспортної системи і окремих видів транспорту.
4. Структура транспортної системи та її характеристика:
 - 4.1. Функціональна структура;
 - 4.2. Галузева структура;
 - 4.3. Територіальна структура.
5. Типи транспортної мережі.

Практичне завдання.

1. Заповніть Табл.1 «Техніко-економічні особливості окремих видів транспорту»

Таблиця 1. Техніко-економічні особливості окремих видів транспорту

Вид транспорту	Переваги	Недоліки

Методичні вказівки до виконання практичних завдань

Транспортна система має свою галузеву (видову) структуру, яка відображає склад та співвідношення різних видів транспорту і визначається техніко-економічними особливостями та рівнем розвитку. Для виконання практичного завдання 1 скористайтесь навчальними посібниками, курсом лекцій, додатковою літературою і заповніть таблицю «Техніко-економічні особливості окремих видів транспорту», де обґрунтуйте переваги та недоліки особливості тих чи інших видів транспорту.

Самостійна робота

1. Теоретико-методологічні особливості «Географії транспорту», як науки.
2. Методи та прийоми наукових досліджень географії транспорту.
3. Міждисциплінарні зв'язки навчального курсу «Географія транспорту».

Науково-дослідна робота

1. Стратегічні пріоритети реформування транспортної галузі в Україні.

Література

1. Бойко О. В. Сталий розвиток транспортної системи України [Електронний ресурс] / О. В. Бойко, З. П. Двудіт // Науковий вісник НЛТУ України. – Київ, 2013. – Вип. 23.18. – С. 94–103. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnlту_2013_23 . – 01.02.16. – Назва з екрану.
2. Захарова О. В. Глобальні чинники розвитку потенціалу світової транспортної системи / О. В. Захарова // Економічний часопис. – 2011. – № 9/10. – С. 14–17.
3. Захарова О. В. Теоретичні підходи до визначення сутності та властивостей світової транспортної системи [Електронний ресурс] / О. В. Захарова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. – Маріуполь, 2011. – Вип. 1. – С. 21–25. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ek_2011_1_5 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
4. Ігнатенко Є. В. Ф. Поняття "транзитно-транспортний потенціал": його суть та основні підходи щодо визначення його складових [Електронний ресурс] / Є. В. Ігнатенко, Л. В. Хомич // Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки. – Одеса, 2013. – Т. 18, вип. 3. – С. 96–102. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_geo_2013_18_3_12 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
5. Клепікова О. Соціально-економічна роль транспорту як теоретична передумова визначення транспортної системи і транспортної діяльності [Електронний ресурс] / О. Клепікова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – Київ, 2013. – Вип. 3. – С. 48–54. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2013_3_10 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
6. Коценко К. Ф. Транспорт і його вивчення в курсі географії : посібник для вчителів, – Київ.: Радянська школа, 1983. – 168 с.
7. Кузьмін П. В. Європейський принцип модернізації транспортної системи міста Луцька / П. В. Кузьмін // Стан та перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку міста Луцька : зб. наук. пр. : за матеріалами Наук. практ. конф., 24 жовт. 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України [та ін.]. – Луцьк, 2012. – С. 140–143.
8. Майстер А. А. Особливості територіальної диференціації рівнів транспортно-комунікаційної освоєності території регіонів України / А. А. Майстер // Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 13–14 жовт.

2011 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [редкол.: І. Я. Коцан та ін. ; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. – Луцьк, 2011. – С. 296–299.

9. Мандрик І. П. Перспективні напрямки розвитку транспортної системи України в контексті процесів європейської інтеграції / І. П. Мандрик, Л. О. Маковецька // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 4 : Міжнародні відносини. – С. 201–207.

10. Никифорок О. І. Широка інтеграція в транспортному секторі: теорія і практика / О. І. Никифорок // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. Н. Коцан та ін.]. – Луцьк, 2009. – № 3 : Міжнародні відносини. – С. 258–265.

11. Нікольський І.В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І.В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.

12. Основи економіки транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / В. І. Щелкунов, Ю. Ф. Кулаєв, Л. Г. Зайончик, В. М. Загорулько ; М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т ; під ред. В. І. Щелкунова, Ю. Ф. Кулаєва. – Київ : Кондор, 2011. – 392 с.

13. Павлюк А. В. Вплив внутрішньоекономічних факторів на державну політику регулювання транспортної системи та управління транспортними процесами в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Павлюк // Актуальні проблеми державного управління. – 2012. – № 2. – С. 163–170. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2012_2_25. – 03.02.16. – Назва з екрану.

14. Палант О. Ю. Детермінанти розвитку транспортної системи України [Електронний ресурс] / О. Ю. Палант // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1(3). – С. 119–123. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaev_2013_1\(3\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaev_2013_1(3)_27). – 01.02.16. – Назва з екрану.

15. Пашинська Н. М. Сучасні особливості територіальної організації транспортної системи / Н. М. Пашинська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 35–39.

16. Пашковська Л. В. Транспортно-комунікаційні осі - лінійні форми територіальної організації суспільства / Л. В. Пашковська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 61–64.

17. Пістун М. Д. Основи суспільної географії : навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.

18. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період : аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112 с.

19. Правове регулювання сфери транспорту в Європейському Союзі та в Україні. В 2 т. Т. 2 : зб. актів ACQUIS COMMUNAUTAIRE у сфері

транспорту (станом на 30 листопада 2005 року) / за ред. В. Г. Дідика. – Київ : ТОВ "Ніка-Прінт", 2006. – 952 с.

20. Равриш О. Б. Транспортна система західних областей України на шляху до інтеграції в європейську транспортну мережу / О. Б. Равриш // Європейські інтеграційні процеси і транскордонне співробітництво : тези доп. 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих науковців (2007 ; Луцьк) / М-во освіти і науки України, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – С. 244–246.

21. Садловська І. П. Управління розвитком транспортної інфраструктури України : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / Садловська І. П. ; Держ. екон.-технол. ун-т транспорту. – Київ, 2013. – 40 с.

22. Сазонець І. Л. Розміщення продуктивних сил : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. Л. Сазонець, В. В. Джинджоян, О. О. Чубар ; М-во освіти і науки України. – Київ : Центр навч. літ., 2006. – 318 с.

23. Сеньчук Х. В. Полімагістралі Карпатського регіону України [Електронний ресурс] / Х. В. Сеньчук, В. В. Грицевич // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. – Тернопіль, 2011. – № 2. – С. 78–83. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUg_2011_2_15 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

24. Скоромний Д. А. Система транспорту та система перевезень за законодавством України [Електронний ресурс] / Д. А. Скоромний. // Право та інноваційне суспільство. – 2013. – № 1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2013_1_15 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

25. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm . – 03.02.16. – Назва з екрану.

26. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk-publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm . – 04.02.16. – Назва з екрану.

27. Транспортне право України : навч. посіб. / Е. Ф. Демський, В. К. Гіжевський, С. Е. Демський, А. В. Мілашевич ; М-во освіти і науки України, Ін-т економіки і права "Крок" ; за заг. ред. В. К. Гіжевського, Е. Ф. Демського. – Київ : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.

28. Хрустальова В. В. Транспортна сфера України: аналіз стану та шляхи підвищення конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / В. В. Хрустальова. // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – № 1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_1_64 . – 01.02.16. – Назва з екрану.

29. Шинкаренко Д. А. Особливості транспортного комплексу великого міста [Електронний ресурс] / Д. А. Шинкаренко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія – Географія – Екологія. – Харків, 2013. – № 1084, вип. 39. – С. 196–200. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2013_1084_39_35 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

Тема «ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ» (4 години)

Питання для обговорення

1. Територіальна організація транспортної системи України (короткий аналіз).
2. Диференціація транспортних пунктів та вузлів.
3. Типологія транспортних вузлів.
4. Формування транспортних зв'язків та їх класифікація.
5. Основні показники роботи транспорту та їх характеристика :обсяг перевезень, вантажо- і пасажирооборот, вантажо- та пасажиронапруженість, середня відстань перевезень, пропускна спроможність транспорту, щільність шляхів сполучення, транспортний баланс, транспортна доступність та інші.

Практичні завдання

1. Охарактеризувати економіко-географічні закономірності основних вантажних перевезень. Для цього необхідно:

1.1 Згідно Додатку А розрахувати питому вагу (%) вантажообороту різних видів транспорту та побудувати комплексну стовпчикову діаграму динаміки «Розподіл вантажообороту за окремими видами транспорту України» за 2000 р., 2005р., 2013р.

1.2 Згідно додатків А та Б розрахувати середню відстань перевезень вантажів окремих видів транспорту у 2000 р. і 2014р.

1.3 Згідно Додатку В визначити питому вагу кожного виду транспорту, побудувати кругову діаграму (в т.ч. усього, експорт, імпорт, транзит).

1.4 Написати загальний письмовий висновок конкурентних позицій кожного з видів транспорту щодо реалізації вантажних перевезень.

2. Охарактеризувати економіко-географічні закономірності основних пасажирських перевезень. Для цього необхідно:

2.1 Згідно Додатку Д розрахувати питому вагу (%) пасажиробороту різних видів транспорту, побудувати кругову діаграму динаміки за 2000р., 2010р., 2014р.

2.2 Згідно Додатку Ж та Додатку З розрахувати динаміку пасажиронапруженості шляхів сполучення України.

2.3 Написати письмовий висновок конкурентних позицій видів транспорту у пасажироперевезеннях України.

Методичні рекомендації для виконання практичних завдань

Основним призначенням транспорту є забезпечення потреб суспільного виробництва і населення країни в перевезеннях. Перевезення - це переміщення транспортними засобами вантажів, пасажирів та багажу від пункту відправлення до пункту призначення.

Перевезення бувають двох видів: *Вантажні; Пасажирські.*

Для виконання практичних завдань необхідно скористатись методикою розрахунку показників роботи транспортної системи. Результати розрахунків необхідно оформляти у формі таблиць у зошиті з практичних робіт.

Вантажооборот (пасажирооборот) розраховують, як добуток обсягу перевезень (вантажів чи пасажирів) на відстань їх транспортування, тому результат вимірюється у тонно-кілометрах, пасажиро-кілометрах.

Щоб побудувати стовпчикові діаграми (завдання 1.1) необхідно позначити на осі **X** – рік діяльності, на осі **Y** – попередньо розраховану питому вагу (%) виду транспорту (колір або штриховка, де окремий колір – певний вид транспорту).

Виконання завдання 1.1, 2.1. дозволить відслідкувати вид транспорту, який здійснює найбільше вантажних та пасажирських перевезень в Україні.

Виконання завдання 1.2. відслідковує основних виконавців вантажних перевезень. *Середня відстань перевезень* розраховується як відношення вантажообороту (т-км.) до обсягу перевезень (т.).

У разі перетину транспортним засобом державного кордону перевезення вважається *міжнародним*. Завдання 1.3. зосереджує увагу на те, що транспорт України стає все більше експортно- та транзитно орієнтованим. *Пасажиронапруженість (вантажонапруженість)* – це показник, що характеризує потужність потоку пасажирів (вантажів) на наземних і водних шляхах сполучення. Вона розраховується як відношення пасажирообороту (пас. км.) (вантажообороту, т. км.) до довжини шляху (км), тобто пас. км/км., або т. км./ км.

Для виконання завдання 2.2 скористайтесь даними Додатку Д і Додатку Е та проаналізуйте динаміку пасажиронапруженості, вказавши на причини змін в роботі транспорту України.

Самостійна робота

Розрахувати показники: вантажопотоку Західної залізниці;

Пасажиропотоку Західної залізниці;

Записати методи визначення та обґрунтування *коефіцієнту зворотності*.

Науково-дослідна робота

1. Географічна структура експорту та імпорту транспортних послуг в Україні.

2. Відродження попиту і пропозиції транспортних послуг, проблеми їх збалансування.

3. Аналіз стану євроінтеграційних процесів ринку транспортних послуг України.

4. Розвиток мультимодальних (комбінованих) перевезень в Україні.

5. Транспортна дискримінація, суть і особливості прояву в Україні.

Література

1. Алаев Э.Б. Социально – экономическая география: Понятийно – терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М.: Мысль, 1983. – 350с.

2. Борисюк О. Методологічні аспекти суспільно-географічної оцінки чинників розвитку регіональних авіатранспортних систем / О. Борисюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; відп. ред. Я. Б. Олійник. – Київ, 2011. – Вип. 59 : Географія. – С. 23–26.

3. Войченко Т. Напрями інноваційної діяльності у водотранспортній галузі [Електронний ресурс]/ Т. Войченко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 31. – С. 139–148. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_31_17.-03.02.16. – Назва з екрану.

4. Горошко К. О. Оцінка сучасного стану та перспективні шляхи розвитку внутрішнього водного транспорту України [Електронний ресурс]/ К. О. Горошко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 26. – С. 169–173. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_24.-03.02.16. – Назва з екрану.

5. Горошко К. О. Роль річкового транспорту в розвитку транзитного потенціалу України [Електронний ресурс] / К. О. Горошко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 28. – С. 117–121. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_28_17.-03.02.16. – Назва з екрану.

6. Дубова С. В. Сегвей – новий вид міського пасажирського транспорту / С. В. Дубова, А. В. Островський // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2011. – Вип. 41. – С. 143–148.

7. Євтушевська О. А. Воднотранспортна система України в умовах сьогодення [Електронний ресурс] / О. А. Євтушевська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 27. – С. 188–194. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_27_28 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

8. Жовтяк Г. А. Регіональна асиметрія розвитку інфраструктури вантажного транспорту в Україні [Електронний ресурс] / Г. А. Жовтяк // Вісник Національного технічного університету «ХПІ» : зб. наук. пр. Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – Харків, 2013. – № 24. – С. 40–48. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/39713/> . – 03.02.16. – Назва з екрану.

9. Засуха С. О. Стан та перспективи розвитку автотранспортної галузі / С. О. Засуха // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 7. - С. 37-42. Зварич І. А. Особливості розвитку наземного пасажирського транспорту в містах України / І. А. Зварич, С. В. Дубова // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2013. – Вип. 49. – С. 207–212.

10. Коваленко О. В. Формування системи макроекономічного регулювання маркетинго-інноваційного розвитку авіаційної галузі в межах національного господарства [Електронний ресурс] / О. В. Коваленко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 25. – С. 162–168. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_25_24 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

11. Комчатних О. В. Розвиток автотранспортного комплексу України [Електронний ресурс] / О. В. Комчатних // Вісник Національного транспортного університету. – Київ, 2011. – № 24(1). – С. 332–335. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2011_24\(1\)_81](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2011_24(1)_81) . – 03.02.16. – Назва з екрану.

12. Корсун І. Україна - авіакосмічна держава / І. Корсун // Фізика та астрономія в сучасній школі. – 2012. – № 7. – С. 39–41.

13. Коценко К. Ф. Транспорт і його вивчення в курсі географії : посібник для вчителів, – Київ. : Радянська школа, 1983. – 168 с.

14. Мельник О. Сучасні методи організації роботи флоту і портів [Електронний ресурс] / О. Мельник // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 33. – С. 195–206. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_33_23 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

15. Нікольський І. В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І. В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.

16. Пістун М. Д. Основи суспільної географії : навч. посіб./ М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.

17. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у після кризовий період: аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112 с.
18. Садловська І. П. Передумови формування стратегічних напрямів розвитку внутрішнього водного транспорту України [Електронний ресурс] / І. П. Садловська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 25. – С. 169–173. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_25_25 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
19. Семикіна О. В. Деякі проблеми сучасного розвитку аеропортів України / О. В. Семикіна // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Дьомін]. – Київ, 2011. – Вип. 26. – С. 370–376.
20. Семироз Н. Г. Гелікорти в містах / Н. Г. Семироз // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Дьомін]. – Київ, 2013. – Вип. 34. – С. 560–568.
21. Слинько Д. Рейсы прогресса / Д. Слинько // Кореспондент. – 2015. – № 20. – С. 46–59.
22. Стасишен М. С. Економіко-технологічні проблеми розвитку автомобільного транспорту України / М. С. Стасишен, Д. В. Стасишен // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 262–273. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_39 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
23. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm . – 03.02.16. – Назва з екрану.
24. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm . – 04.02.16. – Назва з екрану.
25. Харченко В. Універсальні "безпілотники" / В. Харченко // Науковий світ. – 2011. – № 8. – С. 2–4.
26. Школа А. В. Перспективы развития украинских морских портов Черноморско-Азовского бассейна / А. В. Школа, А. А. Чухрий // Морские и речные порты. Портовые сооружения : сборник научных трудов / Международ. ассоц. гидротехников вод. трансп. – Одеса, 2009. – Вып. 3. – С. 70–85.

Тема «ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ» (2 години)

Питання для обговорення

1. Роль і значення залізничного транспорту в господарському комплексі держави.
2. Інфраструктура залізничного транспорту: компоненти, призначення та функції.
3. Транспортні засоби залізничного транспорту: структура, наявність та умови експлуатації (параметри і технічний стан).
4. Територіальні особливості залізничного транспорту України.
5. Залізниці України (організаційно – управлінська структура, показники розвитку, напрями та структура перевезень).

Практичні завдання

1. Згідно Додатку Ж розрахувати щільність залізничних шляхів областей України на 1000км.квтериторії(або на 10000 тис. осіб)та за формулою У. Енгеля. Результати оформіть у вигляді таблиці. Проаналізуйте регіональні відмінності.

2.Аналізуючи аналітико-статистичні дані Додатку З визначте місце та питому вагу кожної із залізниць у вантажообороті залізниць України, побудуйте кругові діаграми динаміки за 1995 р., 2000 р., 2010 р., 2014 р.

3.Аналізуючи аналітико-статистичні дані Додатку И визначте місце та питому вагу кожної із залізниць у пасажирообороті залізниць України, напишіть короткий висновок.

4.Охарактеризуйте динаміку та структуру перевезень окремих вантажів залізничним транспортом (Додаток К).

5.Опрацюйте Додаток В та проаналізуйте загальні тенденції обслуговування зовнішньоекономічної діяльності залізничним видом транспорту. Результати запишіть.

6. Сформувати картосхему «Залізничний транспорт України», позначивши:

- основні *внутрідержавні* залізниці:Харків – Дебальцеве – Долинська;Хутір Михайлівський – Ніжин – Київ – Казатин; Донбас – Кривий

Ріг; Харків - Севастополь; Кривий Ріг – Львів; Львів – Одеса; Харків – Київ – Львів; Харків – Дніпропетровськ – Херсон; Здолбунів – Львів – Чоп.

- основні міжнародні залізниці: Донбас – Харків – Курськ – Москва; Донбас – Валуйки – Єлець – Москва; Одеса – Київ – Москва; Харків – Брянськ – Вітебськ; Бахмач – Гомель – Мінськ; Київ – Ковель – Хелм; Львів – Перемишль; Київ – Львів – Будапешт; Роздільна – Тирасполь – Бендери – Кишинів.

- найбільші залізничні вузли: Харків, Київ, Дніпропетровськ, Львів, Ковель, Ясинувата, Дебальцеве, Кривий Ріг, Жмеринка, Знам'янка, Конотоп, Коростень, Одеса, Запоріжжя, Лозова, Стрий, Чоп, Шепетівка.

- виділити шість залізниць Державної адміністрації залізничного транспорту (Укрзалізниця) з центрами управління: Південно-Західну, Львівську, Південну, Донецьку, Придніпровську, Одеську.

Методичні рекомендації для виконання практичних завдань

Для виконання завдання 1 слід пам'ятати, що під щільністю шляхів сполучення розуміють кількість кілометрів залізниць (автомобільних шляхів) тощо, що припадають на 1 тис. кв. км території або на 10тис.осібнаселення.Тому, щільність мережі – $d_s/1000 \text{ км}^2$ вимірюється відношенням довжини експлуатаційної мережі L_E до площі території регіону S :

$$d_s = \frac{1000L_E}{S}$$

При рівній площі регіонів потреба в транспорті буде більше в того регіону, чисельність населення якого більше. Тоді щільність мережі, що характеризує транспортну забезпеченість населення, $d_H/10000$ осіброзраховують:

$$d_H = \frac{10000 \times L_E}{H},$$

де H – кількість населення території.

Для узагальненої характеристики транспортної забезпеченості території німецький статистик Е. Енгель запропонував формулу визначення єдиного показника щільності мережі d_E із урахуванням площі та кількості населення:

$$d_E = \frac{L_E}{\sqrt{SH}}$$

Для визначення показника забезпеченості залізничною мережею за Е. Егелем слід також скористатись Додатком Ж.

Аналіз одержаних даних дозволить виділити області України з найбільшою і найменшою забезпеченістю залізничною мережею.

Вантажооборот і пасажирооборот залізниць України відображає виконану роботу кожної із залізниць, напрям та особливості (в т.ч. обсяг) перевезень, тому розраховується як добуток обсягу перевезень (вантажів , пасажирів) на відстань їх транспортування.

Пасажирські і вантажні перевезення в межах двох і більше залізниць України відносяться до перевезень у *внутрішньому сполученні*(60% залізничних перевезень). Якщо такі перевезення здійснюються лише залізничним транспортом то вони називаються *прямими*.

Під час виконання завдання 5 слід пам'ятати, що *залізничний транспорт України стає експортно- та транзитно орієнтованим*(40 % зовнішніх вантажопотоків). У міжнародному сполученні більше половини перевезень припадає на експорт. Понад 10% всіх перевезених вантажів проходять *транзитом* через територію України.

Для виконання картографічного завдання необхідно скористатись додатковою літературою та атласами України.

Самостійна робота

1. Історія розвитку залізничного транспорту в Україні.
2. Основні проблеми розвитку залізничного транспорту.
3. Складові інфраструктури залізничного транспорту.
4. Програми розвитку залізничного транспорту в Україні.

Науково-дослідна робота

1. Особливості сучасної залізничної інфраструктури України.
2. Характеристика парку залізничного рухомого складу.

3. Основні напрямки розвитку залізничних транспортних засобів.
4. Ремонтно-виробнича база рухомого складу залізничного транспорту.
5. Аналіз транзитних перевезень вантажів залізничним видом транспорту.
6. Екологізація залізничного транспорту.

Література

1. Андрієнко М. М. Логістичне забезпечення вантажних перевезень на залізничному транспорті [Електронний ресурс] / М. М. Андрієнко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 26. – С. 57–62. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_10 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
2. Антонюк, У. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення у процесі діяльності залізничного транспорту / У. Антонюк // Юридична Україна. - 2007. - № 9. - С. 67-72.
3. Апанасенко А. Особливості правового регулювання робочого часу на залізничному транспорті / А. Апанасенко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 1. – С. 21–23.
4. Бакалінський О. В. Бенчмаркінг впровадження перспективних інформаційних технологій у пасажирському комплексі залізниць України / О. В. Бакалінський, В. В. Вертель // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" : [зб. наук.-приклад. пр.] / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; відп. ред. О. Є. Кузьмін. – Львів, 2012. – № 727 : Менеджмент та підприємство в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – С. 188–194.
5. Бойко О. В. Особливості формування системи державного регулювання залізничного транспорту як суб'єкта природної монополії: світовий досвід та вітчизняна практика / О. В. Бойко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2009. – № 4. – С. 9–15.
6. Гречко А. В. Особливості реалізації трансформаційних процесів в системі залізничного транспорту / А. В. Гречко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С. 69–75.
7. Гудкова В. Структурно-функціональний аналіз державного регулювання розвитку залізничного транспорту / В. Гудкова, Ю. Тютюн // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 33. – С. 70–77. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_33_10 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
8. Дем'янчук Ю. Основні проблеми державно-правового управління залізничним транспортом України / Ю. Дем'янчук // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 3. – С. 56–59.
9. Димитрюк М. В. До історії виникнення залізниць на території України [Електронний ресурс] / М. В. Димитрюк // Історія науки і техніки : зб.

наук. пр. / Держ. екон.-технол. ун-т трансп., Центр дослідж. з історії науки і техніки ім. О. П. Бородіна. – Київ, 2013. – Вип. 4. – С. 49–54. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ictnt_2013_4_7 . – 01.02.16. – Назва з екрану.

10. Ейтутіс Г. Аналіз продуктивності залізниць України [Електронний ресурс] / Г. Ейтутіс, О. Никифорок, В. Карпов // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 31. – С. 64–77. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_31_9 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

11. Ейтутіс Г. Методологічні підходи до проблем реформування залізничного транспорту на основі регіоналізації транспортного обслуговування / Г. Ейтутіс // Економіст. – 2009. – № 12. – С. 33–39.

12. Кірдіна О. Г. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку залізничного транспорту [Електронний ресурс] / О. Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2015. – Вип. 50. – С. 285–289. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_33 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

13. Ковалевич Л. С. Реформування та реструктуризація залізничного транспорту України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Ковалевич Л. С. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – 22 с.

14. Кондратюк М. В. Залізничний транспорту як основа створення міжтранспортної логістичної системи України [Електронний ресурс] / М. В. З. Кондратюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 42. – С. 155–157. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_42_7 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

15. Кондратюк М. В. Формування системи логістичного сервісу на залізничному транспорті України [Електронний ресурс] / М. В. Кондратюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 44. – С. 53–56. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_44_12 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

16. Лоза С. П. Сучасний стан і перспективи розвитку залізниць України / С. П. Лоза // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 11. – С. 22–38.

17. Лук'янова О. М. Напрямки розвитку залізничного транспорту в умовах його реформування [Електронний ресурс] / О. М. Лук'янова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 44. – С. 60–64. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_44_14 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

18. Михайличенко К. М. Розвиток залізничного транспорту України в умовах здійснення структурних реформ у галузі та забезпечення економічної безпеки держави / К. М. Михайличенко // Стратегічні пріоритети : [наук.-аналіт. щокв. зб.] / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: В. М. Бегма та ін.]. – Київ, 2014. – № 4 (33). – С. 70–76.

19. Моцна І. В. Шляхи підвищення ефективності роботи залізничного транспорту України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Моцна І. В. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – 20 с.

20. Нікольський І.В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І. В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.

21. Пістун М.Д. Основи суспільної географії : навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К.: Вища школа, 1996. – 231 с.
22. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період : аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я.А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112с.
23. Петренко О. О. Реформування залізничного транспорту – реалії та перспективи [Електронний ресурс] / О. О. Петренко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 27. – С. 119–124. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_27_19 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
24. Семенюк А. Ковельська залізниця / А. Семенюк // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали XII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присв. 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзь. права, м. Ковель, 23–24 жовт. 2003 р. : зб. наук. пр. : [у 2 ч.] / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк, 2003. – Ч. 1. – С. 84–92.
25. Стрілець А. І. Євроінтеграція як стратегічний напрямок розвитку залізничного транспорту України [Електронний ресурс] / А. І. Стрілець, А. Ю. Реброва // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 26. – С. 128–133. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_19 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
26. Токмакова І. В. Інтелектуальні технології удосконалення адаптивного управління на залізничному транспорті [Електронний ресурс] / І. В. Токмакова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2015. – Вип. 50. – С. 309–313. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_39 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
27. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm . – 03.02.16. – Назва з екрану.
28. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm . – 04.02.16. – Назва з екрану.
29. Чеховська М. М. Концептуальна модель функціонування та розвитку залізничного комплексу / М. М. Чеховська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 203–210. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_31 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

Тема «ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОДОРОЖНЬОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ» (2 години)

Питання для обговорення.

1. Особливості формування автодорожнього комплексу, його роль та значення у суспільному виробництві.
2. Характеристика і класифікація автомобільних доріг загального користування.
3. Сучасний стан і загальні проблеми автодорожнього господарства.
4. Автомобілізація: особливості та темпи розвитку, проблеми.
5. Екологічні наслідки роботи автотранспорту.

Практичні завдання

1. Згідно Додатку Ж та Додатку Л визначити питому вагу (%) наявності та довжини шляхів сполучення (в т.ч. державних та місцевих) областей України. Сформувати таблицю та письмово охарактеризувати регіональні відмінності.
2. Згідно Додатку Ж визначте щільність автомобільних доріг за адміністративними областями України. Результати оформіть у вигляді таблиці і картосхеми.
3. Додаток М відображає аналітико-статистичну інформацію середньої відстані перевезення однієї тонни вантажів по областях України автомобільним транспортом. Вкажіть на особливості та можливі причини регіональних диспропорцій, письмово обґрунтуйте (можна і у завданні 5).
4. Згідно Додатку Ж та Додатку Н визначити пасажиронапруженість автомобільних шляхів сполучення у розрізі адміністративних областей України за 2000 р., 2005 р, 2012 рік. Результати оформіть у вигляді таблиці та у письмовому аналізі завдання 6.
5. Відповідно виконаних практичних завдань Заняття 2(1,2,3) та Заняття 4 опрацювати діяльність автомобільного транспорту, узагальнити та зробити письмове повідомлення «Транспортна забезпеченість та сучасний стан автодорожнього комплексу України»(не більше 2-х сторінок писаного тексту).
6. Позначити на контурній карті основні автомагістралі:

- *внутрішні*: Київ – Львів; Київ – Харків; Київ – Дніпропетровськ – Донецьк; Харків – Сімферополь; Київ – Одеса; Дніпропетровськ – Нікополь; Одеса – Миколаїв – Херсон; Дніпропетровськ – Запоріжжя.

- *міждержавні*: Київ – Москва; Київ – Брест; Одеса – Київ - Санкт-Петербург; Москва – Харків – Севастополь; Донецьк – Ростов-на Дону; Одеса – Кишинів.

- *вузли*: всі обласні центри.

Методичні рекомендації для виконання практичних завдань

Для того, щоб виконати Завдання1 необхідно визначити питому вагу протяжності доріг за адміністративно – господарським значенням (графи 1,2 Додатку Л) та виділити області де найбільша (найменша) протяжність автомобільних шляхів сполучення державного або місцевого значення. Аналізувати транспортну забезпеченість доцільно з врахуванням технічної класифікації (5 категорій наявності і типу покриття).

Щільність автомобільних шляхів сполучення розраховується так само, як і щільність залізничних шляхів сполучення (Див. методику розрахунків у темі «Залізничний транспорт»).

ВиконанняЗавдань1,2,3,5 дозволяє виявити можливу транспортну дискримінацію, яка полягає у недотриманні життєво – необхідних послуг внаслідок просторової недоступності.

Для того щоб розрахувати *пасажиронапруженість* необхідно показник пасажирообороту(пас-км) поділити на показник довжини шляху(км), вимірюється у пас-км/км. Аналіз динаміки пасажиронапруженості дає змогу зробити висновки про зміни, які відбулися в роботі автотранспорту областей України.

Самостійна робота

1. Система управління автодорожнім господарством України.
2. Наслідки впливу негативних факторів на стан автомобільних доріг України.
3. Перспективи розвитку автодорожнього комплексу України.
4. Особливості забезпеченості дорогами і автострадами країн Європи (порівняльний аналіз).

Науково-дослідні завдання

1. Дозвільні системи Міжнародних автомобільних перевезень.
2. Україна – учасник Міжнародного ринку автотранспортних послуг (аналітична записка).
3. Україна на ринку автотранспортних послуг Європейського Союзу.
4. Історія розвитку автомобільного транспорту України.

Література

1. Алфьоров О. Сучасний стан, проблеми та перспективи прикордонного автотранспортного співробітництва України та ЄС / О. Алфьоров // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол. : Л. В. Губерський (голов. ред.) та ін.]. – Київ, 2008. – Вип. 73, Ч. 2. – С. 11–15.
2. Брагінський В. В. Державне управління перевезеннями автотранспортом України / В. В. Брагінський // Актуальні проблеми державного управління на сучасному етапі державотворення : матеріали V наук.-практ. конф., 27 жовт. 2011 р. / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [за наук. ред. Т. М. Литвиненко, В. Я. Малиновського]. – Луцьк, 2011. – С. 42–44.
3. Брагінський, В. В. Державне управління розвитком дорожньо-транспортної інфраструктури України / В. В. Брагінський // Право та державне управління : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т ; голов. ред. А. О. Монаєнко. – Запоріжжя, 2011. – № 3. – С. 112–116.
4. Веремчук А. В. Механізми державного управління у сфері дорожнього господарства України / А. В. Веремчук // Економіка та держава. – 2011. – № 8. – С. 112–114.
5. Габа М. Еколого-географічні аспекти розвитку автотранспорту України / М. Габа, О. Перхач // Вісник Львівського університету. Серія географічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [голов. ред. С. Позняк]. – Львів, 2009. – Вип. 36. – С. 67–72.
6. Дмитрієв І. А. Сучасний стан та перспективи розвитку мережі автомобільних доріг загального користування [Електронний ресурс] / І. А. Дмитрієв, М. М. Бурмака // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. / Харк. нац. автомобільно-дорожній ун-т. – Харків, 2013. – № 1. – С. 64–72. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2013_1_14. – 03.02.16. – Назва з екрану.
7. Ємець О. А. Волинь у системі автомобільних міжнародних транспортних коридорів України та Європи / О. А. Ємець // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: Н. Н. Коцан [та ін.]. – Луцьк, 2011. – № 9 : Географічні науки. – С. 97–100.
8. Ємець О. Вплив автомобільного транспорту на навколишнє середовище / О. Ємець, О. Мельничук // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва : зб. наук. пр. Західного геодез. т-ва УТГК / Західне геодез. т-во

Укр. т-ва геодезії та картографії ; голов. ред. І. С. Тревого. – Львів, 2009. – Вип. 1 (17). – С. 296–300.

9. Закон України «Про автомобільний транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T012344.html . – 03.02.16. – Назва з екрану.

10. Засуха С. О. Стан та перспективи розвитку автотранспортної галузі / С. О. Засуха // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7. – С. 37–42.

11. Кобець О. Проблеми нормативного забезпечення обов'язковості державного контролю у сфері ліцензування на автомобільному транспорті / О. Кобець, О. Сіряков // Публічне право. – 2013. – № 3. – С. 47–52.

12. Комчатних О. В. Розвиток автотранспортного комплексу України [Електронний ресурс] / О. В. Комчатних // Вісник Національного транспортного університету. – Харків, 2011. – № 24(1). – С. 332–335. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2011_24\(1\)_81](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2011_24(1)_81) . – 03.02.16. – Назва з екрану.

13. Король Д. В. Розвиток автотранспортного комплексу з урахуванням вимог СОТ та ЄС / Д. В. Король // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 3. – С. 73–76.

14. Лозинська Т. М. Удосконалення системи державного управління дорожнім господарством України / Т. М. Лозинська, В. М. Захаров // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2011. – № 2. – С. 122–124.

15. Мандрик І. П. Сучасний стан та перспективи розбудови автотранспортної інфраструктури Волинської області у контексті євроінтеграційних процесів / І. П. Мандрик // Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 13-14 жовт. 2011 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [редкол.: І. Я. Коцан та ін. ; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. – Луцьк, 2011. – С. 300–302.

16. Мікловда В. П. Сучасний стан та рівень розвитку автомобільної інфраструктури України / В. П. Мікловда, Я. В. Шевчук // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т ; [редкол.: В. П. Мікловда та ін.]. – Ужгород, 2011. – Вип. 32. – С. 6–13.

17. Мних О. Б. Розвиток транспортної політики в Україні згідно з вимогами ЄС на прикладі вантажних перевезень залізничного і автомобільного транспорту / О. Б. Мних, Б. Д. Гречин // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; відп. ред. Є. В. Крикавський. – Львів, 2012. – № 749 : Логістика. – С. 434–440.

18. Нікольський І. В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І. В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.

19. Пашенко Ю. Є. Транспортно-дорожній комплекс України в процесах міжнародної інтеграції : монографія / Ю. Є. Пашенко, О. І. Никифорок ; Нац. акад. наук України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 192 с.

20. Пістун М. Д. Основи суспільної географії : навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.

21. Поліньок Г. Проблеми раціонального використання автотранспорту / Г. Поліньок, І. Глухова // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2009. – № 3. – С. 71–79.
22. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період : аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112 с.
23. Пушкар Т. А. Актуальні тенденції та перспективи розвитку автомобільного транспорту східних регіонів України / Т. А. Пушкар, Г. А. Жовтяк // Економіка та держава. – 2013. – № 8. – С. 56–59.
24. Резнік О. М. Сучасний стан автотранспортної галузі України: порівняльний аналіз регіонального розвитку / О. М. Резнік // Держава та регіони. Сер.: Державне управління. – 2008. – № 3. – С. 171–176.
25. Садловська І. Пріоритети реформування та модернізації транспортної інфраструктури і дорожнього комплексу в Україні [Електронний ресурс] / І. Садловська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 30. – С. 21–31. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_30_4. – 03.02.16. – Назва з екрану.
26. Стасишен М. С. Економіко-технологічні проблеми розвитку автомобільного транспорту України [Електронний ресурс] / М. С. Стасишен, Д. В. Стасишен // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23–24. – С. 262–273. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_39. – 03.02.16. – Назва з екрану.
27. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm. – 03.02.16. – Назва з екрану.
28. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm. – 04.02.16. – Назва з екрану.
29. Фоменко М. С. Метод моніторингу функціонування дорожньо-транспортної системи середніх міст України / М. С. Фоменко // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2012. – Вип. 43. – С. 477–486.
30. Харсун Л. Г. Значення автомобільного транспорту для зовнішньоторгівельних зв'язків України / Л. Г. Харсун // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голов. ред.) та ін.]. – Київ, 2008. – Вип. 72, ч. 1. – С. 219–223.

Тема «ЕКОНОМІКО - ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ» (2 години)

Питання для обговорення

1. Економіко – географічна характеристика повітряного транспорту.
2. Економіко – географічна характеристика водного транспорту.
3. Економіко – географічна характеристика трубопровідного транспорту.
4. Класифікація та характеристика міського пасажирського транспорту.
5. Нові види транспорту.

Практичні завдання

1. Згідно Додатків та додаткової літератури самостійно сформуєте та побудуйте картосхему «Комплексна характеристика окремих видів транспорту», де обов'язково будуть позначені :

- *Найбільші судноплавні річки України*(Додаток Н);
- *Річкові порти*; на р. Дніпро (порти: Київ, Черкаси, Кременчук, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Херсон); на р. Дунай (порти: Ізмаїл, Кілія, Рені), а також на невеликих ділянках Дністера, Південного Бугу, Сіверського Донця, Десни (Див. Атлас України);
- *Морські порти*; на Чорному морі (порти: Одеса, Іллічівськ, Південний, Миколаїв, Херсон, Вилкове, Ізмаїл, Севастополь, Феодосія); на Азовському морі (порти: Бердянськ, Маріуполь, Керч)(Див. Атлас України);
- *Аеропорти* в т.ч. міжнародного значення; Аеропорти I класу – у м. Київ (Бориспіль, Жуляни), Харків, Сімферополь, Донецьк, Одеса, а також в усіх обласних центрах: Львів, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Луганськ, Харків тощо.
- міста, які мають *метрополітен*, позначивши кількість вагонів (одиниць)(Додаток П);
- Регіональні відмінності кількості *тролейбусних машин*(Додаток Р), *трамвайних вагонів* (Додаток С);
- Основні лінії *Газопроводів* в т.ч. міжнародні: Дашава – Стрий – Дрогобич; Дашава – Львів; Дашава – Київ; Шебелинка – Харків; *Шебелинка – Белгород – Брянськ – Москва*; *Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг* –

Одеса – Кишинів; Шебелинка – Диканька – західні райони України; Дашава – Мінськ – Вільнюс – Рига; "Братерство" від м. Долина Івано-Франківська обл. до Словаччини, Чехії, Угорщини; "Союз"– з Оренбурга до Кременчука і далі через Західну Україну до Словаччини і Польщі; "Прогрес" (Уренгой – Ужгород); Торжок – Долина; Північний Кавказ – Ставрополь – Донбас – Москва; Туркменістан – (Східна Україна).

- Нафтопроводів: Самара – Лисичанськ – Кременчук – Херсон; Качанівка – Охтирка; Гнідинці – Прилуки – Кременчук; Долина – Дрогобич; Битків – Надвірна; Кременчук – Херсон; Кременчук – Лубни – Київ; "Дружба" – з Альметьєвська (Росія) через Мозир (Білорусь) і далі по території України; Коростень – Рівне – Стрий – Ужгород – країни Центральної Європи; Поволжжя – Самара – Лисичанськ – Кременчук – Одеса та ін.

- Аміакопровід (протяжністю близько 2,5 тис. км) діє на лінії Тольятті – Горлівка – Одеса.

- Етиленопровід: Передкарпаття (Калуш) до Угорщини.

Методичні рекомендації для виконання практичних занять

Для виконання практичного завдання на контурній карті А3 формату необхідно поєднати різні форми картографічного зображення і підпису. Судноплавні річки позначають потовщеною синьою лінією, морські та річкові порти – значками якорів. Пунсонами різних розмірів(кольору) позначають кількісні показники: метрополітену, одиниць трамвайних вагонів і інші. Кольоровим фоном(штриховкою) можна позначити кількість тролейбусних машин, або інші регіональні показники Лінії трубопроводів (різного кольору) слід позначати прямою лінією із зазначенням центрів проходження.

Самостійна робота

1. Історія розвитку повітряного транспорту України.
2. Історія розвитку водного транспорту України.
3. Історія розвитку трубопровідного транспорту України.
4. Історія розвитку міського пасажирського транспорту України.

Індивідуальні науково – дослідні завдання

1. Проблеми і перспективи розвитку повітряного транспорту України.
2. Проблеми і перспективи розвитку водного транспорту України.
3. Проблеми і перспективи розвитку трубопровідного транспорту України.
4. Проблеми і перспективи розвитку міського пасажирського транспорту України.

Література

1. Бакаєва І. Г. Зарубіжний досвід розвитку транспортних послуг в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / І. Г. Бакаєва, Л. В. Онищенко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 7–12. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_3 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
2. Борисюк О. Методологічні аспекти суспільно-географічної оцінки чинників розвитку регіональних авіатранспортних систем / О. Борисюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; відп. ред. Я. Б. Олійник. – Київ, 2011. – Вип. 59 : Географія. – С. 23–26.
3. Бояр А. О. Розвиток, сучасний стан та актуальні проблеми транспортної політики Європейського Союзу / А. О. Бояр, А. Ю. Стукалова // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Є. Б. Тихомирова та ін.]. – Луцьк, 2011. – № 21(218) : Міжнародні відносини. – С. 137–142.
4. Гненний О. Шляхом європейської інтеграції України: особливості реформування залізниць країн світу [Електронний ресурс] / О. Гненний, В. Задоя, Л. Марценюк // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 30. – С. 32–43. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_30_5 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
5. Киселенко А. Н. Методы анализа и моделирования развития транспортной системы региона / А. Н. Киселенко, Е. Ю. Сундуков // Региональная экономика: теория и практика. – 2010. – № 11. – С. 2–7.
6. Кобилух О. Я. Вплив аутсорсингу і явища синергії на логістичну діяльність підприємств автомобільної галузі [Польща] / О. Я. Кобилух, І. І. Проць, Н. Я. Ференчак // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" / [редкол.: Є. В. Крикавський (відп. ред.) та ін.]. – Львів, 2008. – № 633 : Логістика. – С. 309–314.
7. Макарова М. Спільні та відмінні риси транспортної системи Волинської області та країн Південно-Західної Азії (на прикладі Ізраїлю) / М. Макарова // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. аспірантів і студентів, 13–14 трав.

- 2009 р. / М-во освіти і науки України, Волин. облдержадмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – Т. 2. – С. 42–43.
8. Неживенко А. П. Економічна сутність, роль і значення транспорту в розвитку регіональних господарських систем / А. П. Неживенко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки : [зб. наук. ст.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Г. Ліпич та ін.]. – Луцьк, 2009. – № 26 : Економічні науки. – С. 62–65.
9. Нікольський І.В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І. В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.
10. Пащенко Ю. Є. Транспортно-дорожній комплекс України в процесах міжнародної інтеграції : монографія / Ю. Є. Пащенко, О. І. Никифорок ; Нац. акад. наук України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 192 с.
11. Пістун М. Д. Основи суспільної географії : навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 231 с.
12. Павлов В. І. Транспортно-логістичний комплекс регіону: інтеграційні процеси : монографія / В. І. Павлов, С. М. Бортнік ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України, Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування, Терноп. держ. екон. ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2005. – 256 с.
13. Пашинська Н. М. Сучасні особливості територіальної організації транспортної системи / Н. М. Пашинська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 35–39.
14. Поліньок Г. Проблеми раціонального використання автотранспорту / Г. Поліньок, І. Глухова // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2009. – № 3. – С. 71–79.
15. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період : аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112 с.
16. Третяк В. В. Визначення механізму реалізації стратегії розвитку регіональної транспортної системи [Електронний ресурс] / В. В. Третяк, К. О. Мітеллаєва // Часопис економічних реформ. - 2014. - № 1. - С. 140-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2014_1_24 . - 03.02.16. – Назва з екрану.
17. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm . – 03.02.16. – Назва з екрану.
18. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm . – 04.02.16. – Назва з екрану.
19. Смирнов І. Г. Процеси транспортно-логістичної кластеризації в Європейському Союзі / І. Г. Смирнов // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2012. – № 6. – С. 15–21.

**Тема «РЕГІОНАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ СИСТЕМИ КРАЇН СВІТУ.
МІЖНАРОДНІ ТРАНСПОРТНІ КОРИДОРИ» (4 години)**

Питання для обговорення

1. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Північної Америки.
2. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Латинської Америки.
3. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Африки.
4. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Балтії та СНД.
5. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Європи.
6. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Азії.
7. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Тихоокеанського поясу та Австралії.

Практичне завдання

За вибором студента (1-3)

1. Порівняльна характеристика транспортних систем Північної Америки та Центральної Європи(письмово).
2. Порівняльна характеристика транспортних систем країн Південної Америки і Африки(письмово).
3. Порівняльна характеристика транспортних систем країн Японії та Австралії(письмово).
4. На контурну карту нанести Міжнародні Транс'європейські коридори:
Коридор №1. Гельсінкі – Таллін – Рига – Каунас і Клайпеда – Варшава і Гданськ.
Коридор № 2. Берлін – Познань – Варшава – Брест – Мінськ – Смоленськ
Москва – Нижній Новгород.
Коридор № 3. Брюсель – Ахен – Кельн – Дрезден – Вроцлав – Катовіце –

Краків – Львів – Київ.

Коридор № 4. Дрезден(Нюрнберг) – Прага – Відень – Братислава – Дер Будапешт – Арат – Бухарест – Констанца(Крайова) – Софія – Салоніки – Пловдив – Стамбул.

Коридор № 5. Венеція – Трієст(Копер) – Любляна – Марибор – Будапешт Ужгород – Львів – Київ.

Коридор № 6. Гданськ – Катовіце – Жиліна, західна гілка; Катовіце – Брно.

Коридор № 7. Дунайський (водний - Австрія, Угорщина, Югославія, Болгарія, Румунія, Молдова, Україна).

Коридор № 8. Дуррес – Тірана - Скоп'є – Бітола – Софія – Дімітровград – Бургас – Варна.

Коридор №9. Гельсінкі – Выборг – Санкт-Петербург – Псков – Москва Зальцбург – Любляна – Загреб - Калінінград – Київ – Любашівка (Роздільна) – Кишинів – Бухарест – Дімітровград - Александруполіс.

Коридор №10. Зальцбург – Любляна – Загреб – Белград – Ніш - Скоп'є – Велес – Салоніки.

Окремо виділити 4 МТК з 10 , які проходять по території України - №3, №5, №7, №9.

Методичні рекомендації для виконання практичних занять

Порівняльну економіко-географічну характеристику регіональних транспортних систем слід давати, використовуючи, як запропоновану літературу, карти атласу так і додаткову інформацію та інтернет-джерела. Характеристика транспортних систем повинна включати:

- Особливості галузевої структури транспортної системи, основні тенденції її розвитку в останні роки;
- Фактори формування транспортної мережі;
- Головні залізничні, автомобільні магістралі, трубопроводи та водні порти, аеропорти (позначити на карті) .
- Густота мережі шляхів сполучення;
- Особливості розвитку окремих видів транспорту;

- Основні вантажопотоки, транспортний баланс;
- Транспортні вузли та МТК (показати на карті);
- Проблеми та перспективи.

Самостійна робота

Самостійна робота полягає у пошуку номенклатурних позицій до порівняльної характеристики конкретного регіону.

Індивідуальні науково-дослідні завдання

1. Територіальна організація транспортної системи області.

Література

1. Алфьоров О. В. Роль транзитності території України у розширенні зв'язків із країнами ЄС / О. В. Алфьоров // Європейські інтеграційні процеси і транскордонне співробітництво : у 2 т. : тези доп. 3 Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих науковців, 18-19 трав. 2006 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т міжнар. відносин ; [уклад.: В. Й. Лажнік, С. В. Федонюк]. – Луцьк, 2006. – Т. 2. – С. 176–178.
2. Бакаєва І. Г. Зарубіжний досвід розвитку транспортних послуг в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / І. Г. Бакаєва, Л. В. Онищенко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 7–12. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_3 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
3. Борисюк О. Методологічні аспекти суспільно-географічної оцінки чинників розвитку регіональних авіатранспортних систем / О. Борисюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; відп. ред. Я. Б. Олійник. – Київ, 2011. – Вип. 59 : Географія. – С. 23–26.
4. Бояр А. О. Розвиток, сучасний стан та актуальні проблеми транспортної політики Європейського Союзу / А. О. Бояр, А. Ю. Стукалова // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Є. Б. Тихомирова та ін.]. – Луцьк, 2011. – № 21(218) : Міжнародні відносини. – С. 137–142.
5. Вата З. І. Розвиток транспортної інфраструктури Болгарії в процесі інтеграції у Європейське співтовариство [Електронний ресурс] / З. І. Вата // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 1. – С. 51–53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_1_15 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
6. Горбань П. Транзитний потенціал України та його використання / П. Горбань // Вісник + К. – 2013. – 28 листоп. – № 48. – С. 11.
7. Гненний О. Шляхом європейської інтеграції України: особливості реформування залізниць країн світу [Електронний ресурс] / О. Гненний,

В. Задоя, Л. Марценюк // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 30. – С. 32–43. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_30_5 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

8. Динь Куок Ши. Методы повышения конкурентоспособности автомобильных перевозок во Вьетнаме / К. Ш. Динь // Международная экономика. – 2009. – № 2. – С. 39–44.

9. Іванова-Костецька Г. С. Транспортно-логістичні коридори України в системі Європи / Г. С. Іванова-Костецька, С. О. Іванов-Костецький // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Дьомін]. – Київ, 2009. – Вип. 22. – С. 281–285.

10. Киселенко А. Н. Методы анализа и моделирования развития транспортной системы региона / А. Н. Киселенко, Е. Ю. Сундуков // Региональная экономика: теория и практика. – 2010. – № 11. – С. 2–7.

11. Кондря, Г. В. Міжнародні транспортні коридори в Україні / Г. В. Кондря // Статистика України. – 2009. – № 4. – С. 42–46.

12. Котлубай О. Формування нової морської транспортної політики України / О. Котлубай, О. Липинська // Вісник НАН України. – 2010. – № 3. – С. 27–32.

13. Кузьмін П. В. Вплив інтеграційних процесів на транзитний потенціал України / П. В. Кузьмін // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: В. В. Копійка та ін.]. – Київ, 2012. – Вип. 109, ч. 1. – С. 89–90.

14. Коценко К. Ф. Транспорт і його вивчення в курсі географії. – К., 1983.

15. Лановий О. Т. До питання оцінки функціонування та розвитку автомобільних міжнародних транспортних коридорів України [Електронний ресурс] / О. Т. Лановий, І. А. Дзівалтовська // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – Київ, 2014. – Вип. 13(1). – С. 114–119. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upsal_2014_13\(1\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upsal_2014_13(1)_16) . – 03.02.16. – Назва з екрану.

16. Лифар В. В. Теоретичні основи функціонування регіональної логістичної інфраструктури в мережі міжнародних транспортних коридорів України / В. В. Лифар // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Г. Липич та ін.]. – Луцьк, 2010. – № 20 : Економічні науки. – С. 93–98.

17. Макарова М. Спільні та відмінні риси транспортної системи Волинської області та країн Південно-Західної Азії (на прикладі Ізраїлю) / М. Макарова // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. аспірантів і студентів, 13-14 трав. 2009 р. / М-во освіти і науки України, Волин. облдержадмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – Т. 2. – С. 42–43.

18. Махов Л. Железные дороги : [Япония] / Л. Махов // Япония сегодня. – 2010. – № 3. – С. 10–12.

19. Мірошко В. М. Аналіз та напрями розвитку морських портів України / В. М. Мірошко // Регіональна економіка. – 2008. – № 3. – С. 197–203.
20. Назаренко В. Від моря до моря : Україна пробиває Балтійсько-чорноморський транспортний коридор / В. Назаренко // День. – 2015. – 4 серп. – № 137. – С. 6.
21. Найш Н. М. Аналіз міжнародних транспортних коридорів, як засіб економічної інтеграції України [Електронний ресурс] / Н. М. Найш, М. В. Аксьонов, Ж. М. Івченко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Луганськ, 2015. – № 1. – С. 293–296. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSunu_2015_1_65 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
22. Неживенко А. П. Економічна сутність, роль і значення транспорту в розвитку регіональних господарських систем / А. П. Неживенко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки : [зб. наук. ст.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Г. Ліпич та ін.]. – Луцьк, 2009. – № 26 : Економічні науки.
23. Озерська Г. В. Розбудова мережі міжнародних транспортно-логістичних центрів в умовах інтеграції до світової транспортної системи [Електронний ресурс] / Г. В. Озерська // Наука й економіка. – 2014. – Вип. 4. – С. 134-140. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_4_20 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
24. Павлов В. І. Транспортно-логістичний комплекс регіону: інтеграційні процеси : монографія / В. І. Павлов, С. М. Бортнік ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України, Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування, Терноп. держ. екон. ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2005. – 256 с.
25. Павліха Н. В. Модернізація транспортних коридорів в умовах економічної нестабільності [Електронний ресурс] / Н. В. Павліха, П. В. Кузьмін // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – Ірпінь, 2011. – № 1. – С. 404–417. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprudps_2011_1_39 . – 02.02.16. – Назва з екрану.
26. Пашковська Л. В. Транспортно-комунікаційні осі - лінійні форми територіальної організації суспільства / Л. В. Пашковська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 61–64
27. Пашинська Н. М. Сучасні особливості територіальної організації транспортної системи / Н. М. Пашинська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 35–39.
28. Процик О. П. Перспективи розвитку транспортної системи України при участі у розбудові МТК [Електронний ресурс] / О. П. Процик, Ю. О. Сілантьєва // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – Київ, 2011. – Вип. 8. – С. 163–166. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upsal_2011_8_44 . – 03.02.16. – Назва з екрану.

29. Равриш О. Б. Потенційні можливості інтеграції транспортної мережі Західного регіону України в європейську транспортну систему / О. Б. Равриш // Проблеми європейської інтеграції і транскордонного співробітництва : матеріали 2 Міжнар. наук.-практ. конф. студ., аспірантів і молодих науковців, 29–30 верес. 2005 р., м. Луцьк / М-во освіти і науки України [та ін.] ; [уклад.: В. Й. Лажнік, С. В. Федонюк]. – Луцьк, 2005. – С. 469–471.
30. Равриш О. Б. Розвиток транзитних перевезень у Західноукраїнському регіоні в аспекті інтеграції України в європейську транспортну систему / О. Б. Равриш // Європейські інтеграційні процеси і транскордонне співробітництво : у 2 т. : тези доп. 3 Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих науковців, 18-19 трав. 2006 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т міжнар. відносин ; [уклад.: В. Й. Лажнік, С. В. Федонюк]. – Луцьк, 2006. – Т. 2. – С. 179–181.
31. Смирнов І. Г. Процеси транспортно-логістичної кластеризації в Європейському Союзі / І. Г. Смирнов // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2012. – № 6. – С. 15–21.
32. Смирнов І. Г. Ринок логістики в Азії: сучасні особливості та тенденції розвитку / І. Г. Смирнов // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2007. – № 4. – С. 91–98.
33. Смирнов І. Транспортно-логістичний розвиток емірату Дубай: проблеми територіальної організації / І. Смирнов // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; відп. ред. Я. Б. Олійник. – Київ, 2011. – Вип. 58 : Географія. – С. 8–11.
34. Тези доповідей за матеріалами одинадцятої науково-практичної міжнародної конференції "Міжнародні транспортні коридори та корпоративна логістика" (11–13 червня 2015 р., м. Харків) [Електронний ресурс] // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2015. – Вип. 50. – С. 3–153. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_3. – 03.02.16. – Назва з екрану.
35. Тези доповідей за матеріалами дев'ятої науково-практичної міжнародної конференції "Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України" (5–7 червня 2013 р., м. Харків) [Електронний ресурс] // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 42. – С. 3–143. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_42_2. – 03.02.16. – Назва з екрану.
36. Третяк В. В. Визначення механізму реалізації стратегії розвитку регіональної транспортної системи [Електронний ресурс] / В. В. Третяк, К. О. Мітеллаєва // Часопис економічних реформ. – 2014. – № 1. – С. 140–146. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2014_1_24. – 03.02.16. – Назва з екрану.
37. Эгеди Т. Метрополитенский путь развития Будапешта / Т. Эгеди, З. Ковач // Український географічний журнал. – 2015. – № 2. – С. 41–49.
38. Яцкив Д. Я. Европейский опыт навигационного обеспечения транспортных коридоров. Швейцария / Д. Я. Яцкив // Інноваційні технології. – 2003. – № 4/5. – С. 90–94.

Перелік залікових питань для здійснення поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

1. Роль і місце транспорту в економіці України.
2. Основні поняття транспортної системи.
3. Факторний аналіз формування та роботи транспортної системи і окремих видів транспорту.
4. Структура транспортної системи та її характеристика.
5. Функціональна структура.
6. Галузева структура.
7. Територіальна структура.
8. Типи транспортної мережі.
9. Територіальна організація транспортної системи України
10. Диференціація транспортних пунктів та вузлів.
11. Типологія транспортних вузлів.
12. Формування транспортних зв'язків та їх класифікація.
13. Основні показники роботи транспорту та їх характеристика: обсяг перевезень, вантажо- і пасажирооборот, вантажо- та пасажиронапруженість, середня відстань перевезень, пропускна спроможність транспорту, вантажонапруженість, пасажиронапруженість, густота шляхів сполучення, транспортний баланс, транспортна доступність та інші.
14. Роль і значення залізничного транспорту в господарському комплексі держави.
15. Інфраструктура залізничного транспорту: компоненти, призначення та функції.
16. Транспортні засоби залізничного транспорту: структура, наявність та умови експлуатації(параметри і технічний стан).
17. Територіальні особливості залізничного транспорту України.
18. Залізниці України (організаційно – управлінська структура, показники розвитку, напрями та структура перевезень).
19. Структура та особливості роботи автомобільного транспорту.

20. Характеристика і класифікація автомобільних доріг загального користування.

21. Сучасний стан і загальні проблеми автодорожнього господарства.

22. Автомобілізація: особливості та темпи, проблеми.

23. Екологічні наслідки роботи автотранспорту.

24. Економіко-географічна характеристика повітряного транспорту.

25. Економіко-географічна характеристика водного транспорту.

26. Економіко-географічна характеристика трубопровідного транспорту.

27. Класифікація та характеристика міського пасажирського транспорту.

28. Нові види транспорту.

29. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Північної Америки.

30. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Латинської Америки.

31. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Африки.

32. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Балтії і СНД.

33. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Центральної та Західної Європи.

34. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Азії.

35. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Тихоокеанського поясу та Австралії.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 2

Поточний контроль (мах = 40 балів)						Модульний контроль/ залік (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1						Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1 Т1,Т2. Змістовий модуль 2 Т3,Т4,Т5,Т6.						ІНДЗ			
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>		МКР 1	МКР 2	
5	5	5	5	5	5	10	30	30	100

Критерії оцінювання

Усні відповіді оцінюються за такими критеріями:

1-2 бали – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті; розуміння і розкриття лише окремих позицій.

3 бали – відповідь послідовна, недостатньо структурована; роз'яснення переважної кількості позицій (без виділення основних позицій); використання тексту лекції та одного підручника.

4 бали – відповідь логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників.

5 балів – відповідь чітка, структурована, логічна; включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників; аргументоване посилання на додаткові наукові джерела, спеціальну літературу, власні наукові доробки; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань. За кожне індивідуальне завдання студент максимально може отримати 10 балів:

1 бал – завдання виконано поверхнево.

2 бали – фрагментарне виконання лише частини (25 %) завдання.

3 бали – фрагментарне виконання лише частини (55 %) завдання.

4 бали – фрагментарне виконання лише частини (75 %) завдання.

5 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – копіювальний (відтворення відомостей без чіткого усвідомлення їх суті).

6 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – копіювально-алгоритмічний (частина відомостей відтворена без чіткого усвідомлення їх суті, частина відтворена і пояснена).

7 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – евристичний (відтворення відомостей з елементами власних суджень).

8 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання.

Використання новітніх джерел літератури. Стиль виконання – пошуковий.

9 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Стиль виконання – евристичний з елементами пошукового.

10 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Оригінальність. Виражений творчий підхід у роботі над виконанням завдання. Стиль виконання – творчий.

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. У випадку, коли студент набирає поточних та модульних не менше 60 балів або більше, то за його згодою набрана кількість балів може бути зарахована як результат заліку.

Література

1. Автомобільний транспорт в Україні : нормат. база / [упоряд. О. М. Роїна]. – 2-е вид. – Київ : КНТ, 2006. – 460 с.
2. Барановський Ф. В. Європейська інтеграція та демократичний розвиток України: концептуальний аналіз взаємовпливу: монографія / Ф. В. Барановський ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Луганськ : Елтон-2, 2007. – 407 с.
3. Білик Ю. Д. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство / Ю. Д. Білик. – Київ : Урожай, 2004. – 246 с.
4. Єдина транспортна система : навч. посіб. / Ю. В. Соколов [та ін.]. – Харків : ООО «Олант», 2002. – 288 с.
5. Зеркалов Д. В. Транспортна система України / Д. В. Зеркалов. – Київ : Основа, 2006. – 704 с.
6. Кальченко А. Г. Логістика : підручник / А. Г. Кальченко ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – 2-е вид. – Київ : КНЕУ, 2006. – 283 с.
7. Коценко К. Ф. Транспорт і його вивчення в курсі географії : посібник для вчителів. – Київ : Радянська школа, 1983. – 168 с.
8. Кудрицька Н. В. Транспортно-дорожній комплекс України: сучасний стан, проблеми та шляхи розвитку : монографія. – Київ : НТУ, 2010. – 338 с.
9. Кушнірчук В. Г. Перевезення вантажів залізничним транспортом : довідник / В. Г. Кушнірчук, В. І. Петров, Д. В. Зеркалов. – Київ : Основа, 2001. – 512 с.
10. Лещев В. А. Общий курс транспорта: учебное пособие / В. А. Лещев. – Измаил : СМІЛ, 2008. – 143 с.
11. Милославская С. В. Мультимодальные и интермодальные перевозки : учебное пособие / С. В. Милославская, К. И. Плужников. – Москва : РосКонсульт, 2001. – 368 с.
12. Міщенко М. І. Загальний курс транспорту : навч. посіб. / М. І. Міщенко [та ін.] ; Автомоб.-дор. ін-т ДВНЗ "Донец. нац. техн. ун-т". – Донецьк : Норд-прес, 2010. – 323 с.
13. Новікова А. М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів / А. М. Новікова; Рада національної безпеки та оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. - Київ : [б.в.], 2003. – 494 с.
14. Никольский И. В. География транспорта СССР : учебник : [для студентов ВУЗ] / И. В. Никольский ; Из-во Московского ун-та, 1978. – 286 с.
15. Основи економіки транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / В. І. Щелкунов, Ю. Ф. Кулаєв, Л. Г. Зайончик, В. М. Загоруйко ; М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т ; під ред. В. І. Щелкунова, Ю. Ф. Кулаєва. – Київ : Кондор, 2011. – 392 с.
16. Павлов В. І. Транспортно-логістичний комплекс регіону: інтеграційні процеси : монографія / В. І. Павлов, С. М. Бортнік ; Ін-т регіон. дослідж. НАН України, Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування, Терноп. держ. екон. ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2005. – 256 с.

17. Пащенко Ю. Є. Транспортно-дорожній комплекс України в процесах міжнародної інтеграції : монографія / Ю. Є. Пащенко, О. І. Никифорок ; Нац. акад. наук України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 192 с.
18. Правове регулювання сфери транспорту в Європейському Союзі та в Україні. В 2 т. Т. 2 : Збірник актів ACQUIS COMMUNAUTAIRE у сфері транспорту (станом на 30 листопада 2005 року) / за ред. В. Г. Дідика. – Київ : ТОВ "Ніка-Прінт", 2006. – 952 с.
19. Правове регулювання транспортних коридорів в Європейському Союзі та в Україні: порівняльно-правове дослідження / В. А. Андреєва [та ін.]. – Київ : Центр учб. літ., 2007. – 244 с.
20. Сазонець І. Л. Розміщення продуктивних сил : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. Л. Сазонець, В. В. Джинджоян, О. О. Чубар ; М-во освіти і науки України. – Київ : Центр навч. літ., 2006. – 318 с.
21. Соловійова О. О. Загальний курс транспорту : конспект лекцій / Нац. авіац. ун-т ; О. О. Соловійова, Л. А. Яценко. – Київ : НАУ, 2007. – 89 с.
22. Соціально-економічні аспекти розвитку підприємств транспорту України / М-во освіти і науки України, Держ. екон.-технол. ун-т трансп. ; [авт.: М. В. Макаренко та ін.]. – Київ : ДЕГУТ, 2013. – 296 с.
23. Транспорт на підприємстві : практичне керівництво. – Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2005. – 176 с.
24. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу / за ред. Марчіна Свенціцькі. – Київ : Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки, 2010. – 102 с.
25. Транспортная логистика и интермодальные перевозки : учебное пособие / ред.: А. О. Балобанов [и др.]. – Одесса : Астропринт, 2004. – 164 с.
26. Транспортне право України : навч. посіб. / Е. Ф. Демський, В. К. Гіжевський, С. Е. Демський, А. В. Мілашевич ; М-во освіти і науки України, Ін-т економіки і права "Крок" ; за заг. ред. В. К. Гіжевського, Е. Ф. Демського. – Київ : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
27. Україна – транзитна держава. – Київ : Держ. ком. статистики України, 2002. – 118 с.
28. Федюшин Ю. М. Реструктуризація, оновлення і розміщення виробничого апарату залізниць України / Ю. М. Федюшин, В. І. Букін, Ю. Є. Пащенко. – Київ : Рада по вивченню продуктивних сил України, 2002. – 406 с.
29. Яцківський Л. Ю. Загальний курс транспорту : навч. посіб. / Л. Ю. Яцківський, Д. В. Зеркалов. – Київ : Арістей, 2007. – 504 с.
- Статті у продовжуваних та неперіодичних виданнях:**
30. Алфьоров О. Сучасний стан, проблеми та перспективи прикордонного автотранспортного співробітництва України та ЄС / О. Алфьоров // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голов. ред.) та ін.]. – К., 2008. – Вип. 73, ч. 2. – С. 11–15.
31. Борисюк О. Методологічні аспекти суспільно-географічної оцінки чинників розвитку регіональних авіатранспортних систем / О. Борисюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / Київ. нац. ун-т

ім. Тараса Шевченка ; відп. ред. Я. Б. Олійник. – Київ, 2011. – Вип. 59 : Географія. – С. 23–26.

32. Васильєва Г. Ю. Вантажний транспорт як складова сфери матеріального виробництва / Г. Ю. Васильєва, О. В. Ромашко // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М. М. Осетрін та ін.]. – Київ, 2012. – Вип. 46. – С. 93–102.

33. Габа М. Еколого-географічні аспекти розвитку автотранспорту України / М. Габа, О. Перхач // Вісник Львівського університету. Серія географічна Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [голов. ред. С. Позняк]. – Львів, 2009. – Вип. 36. – С. 67–72.

34. Габрель М. Транспортна інфраструктура міст. Класифікація та проблеми дослідження / М. Габрель // Формування ринкової економіки в Україні : наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; за ред. В. М. Вовка. – Львів, 2007. – Спецвип. 16 : Проблеми економічної кібернетики. – С. 47–52.

35. Дзюбинська О. В. Вплив транспортної системи Волинської області на розвиток рекреаційних територій / О. В. Дзюбинська, М. В. Смаль, А. В. Дзюбинський // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2014. – Вип. 54. – С. 144–150.

36. Димарчук С. М. Передумови створення транспортно-складового центру в м. Ковель як необхідної складової сучасної транспортної системи України / С. М. Димарчук // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції : зб. наук. пр. / Волин. обл. орг. Спільки економістів України, Ін-т європ. інтегр., Луц. держ. техн. ун-т ; відп. ред. М. І. Долішній. – Луцьк, 2002. – Вип. 8, № 1. – С. 102–109. – (Серія "Трансформація, інтеграція та корпоратизація").

37. Дубова С. В. Сегвей – новий вид міського пасажирського транспорту / С. В. Дубова, А. В. Островський // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2011. – Вип. 41. – С. 143–148. – Бібліогр.: 3 назви.

38. Ємець О. А. Волинь у системі автомобільних міжнародних транспортних коридорів України та Європи / О. А. Ємець // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: Н. Н. Коцан [та ін.]. – Луцьк, 2011. – № 9 : Географічні науки. – С. 97–100.

39. Ємець О. Вплив автомобільного транспорту на навколишнє середовище / О. Ємець, О. Мельничук // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва : зб. наук. пр. Західного геодез. т-ва УТГК / Західне геодез. т-во Укр. т-ва геодезії та картографії ; голов. ред. І. С. Тревого. – Львів, 2009. – Вип. 1 (17). – С. 296–300.

40. Єсімов С. С. Окремі аспекти адаптації національного транспортного законодавства до вимог Європейського Союзу у транспортній сфері / С. С. Єсімов, Х. А. Висоцька // Вісник Національного університету "Львівська

політехніка" : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; відп. ред. В. Л. Ортинський. – Львів, 2014. – № 801 : Юридичні науки. – С. 29–34.

41. Карпевич О. Дослідження логістичних систем при моделюванні транспортних мереж / О. Карпевич // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. студ. і асп. (14-15 трав. 2013 р.) / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студ. і асп. ; [оргком. конф.: І. Я. Коцан [та ін.]. – Луцьк, 2013. – Т. 1. – С. 171–173.

42. Кузьмін П. Використання транспортної галузі Волинської області як передумова зростання транзитного потенціалу України / П. Кузьмін // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень : (10-11 травня 2011 року) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студ. і асп. – Луцьк, 2011. – Т. 1. – С. 66–67.

43. Кузьмін П. В. Європейський принцип модернізації транспортної системи міста Луцька / П. В. Кузьмін // Стан та перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку міста Луцька : зб. наук. пр. : за матеріалами Наук. практи. конф., 24 жовт. 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України [та ін.]. – Луцьк, 2012. – С. 140–143.

44. Куцина И. А. Концепція міської транспортної мобільності для малих та середніх історично сформованих міст. / И. А. Куцина // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. – Київ, 2013. – Вип. 49. – 276–278.

45. Луковський Л. Історія розвитку локомотивного депо Ковель Львівської залізниці / Л. Луковський // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали XII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяченої 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурз. права, м. Ковель, 23-24 жовт. 2003 р. : зб. наук. пр. : [у 2 ч.] / Волин. обл. держ. адмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк, 2003. – Ч. 1. – С. 83.

46. Майстер А. А. Особливості територіальної диференціації рівнів транспортно-комунікаційної освоєності території регіонів України / А. А. Майстер // Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 13-14 жовт. 2011 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [редкол.: І. Я. Коцан та ін. ; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. – Луцьк, 2011. – С. 296–299.

47. Мандрик І. П. Перспективні напрямки розвитку транспортної системи України в контексті процесів європейської інтеграції / І. П. Мандрик, Л. О. Маковецька // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 4 : Міжнародні відносини. – С. 201-207. – Бібліогр.: с. 206–207.

48. Мандрик І. П. Сучасний стан та перспективи розбудови автотранспортної інфраструктури Волинської області у контексті євроінтеграційних процесів / І. П. Мандрик // Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу : матеріали Міжнар. наук.-практ.

конф., 13-14 жовт. 2011 р., м. Луцьк / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [редкол.: І. Я. Коцан та ін. ; за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. – Луцьк, 2011. – С. 300-302. – Бібліогр.: 9 назв.

49. Михайличенко К. М. Інтеграція України до транспортної системи "Європа-Азія" як чинник забезпечення національних інтересів держави / К. М. Михайличенко // Стратегічні пріоритети : [наук.-аналіт. щокв. зб.] / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: В. М. Бегма та ін.]. – Київ, 2014. – № 1 (30). – С. 69–76.

50. Михайличенко К. М. Розвиток залізничного транспорту України в умовах здійснення структурних реформ у галузі та забезпечення економічної безпеки держави / К. М. Михайличенко // Стратегічні пріоритети : [наук.-аналіт. щокв. зб.] / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: В. М. Бегма та ін.]. – Київ, 2014. – № 4 (33). – С. 70–76

51. Мікловда В. П. Сучасний стан та рівень розвитку автомобільної інфраструктури України / В. П. Мікловда, Я. В. Шевчук // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т ; [редкол.: В. П. Мікловда та ін.]. – Ужгород, 2011. – Вип. 32. – С. 6–13.

52. Неживенко А. П. Економічна сутність, роль і значення транспорту в розвитку регіональних господарських систем / А. П. Неживенко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки : [зб. наук. ст.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Л. Г. Ліпич та ін.]. – Луцьк, 2009. – № 26 : Економічні науки. – С. 62–65.

53. Панєвропейські аспекти розвитку української транспортно-логістичної системи / В. О. Надашкевич [та ін.] // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; відп. ред. Є. В. Крикавський. – Львів, 2012. – № 749 : Логістика. – С. 441–444.

54. Пашинська Н. М. Сучасні особливості територіальної організації транспортної системи / Н. М. Пашинська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 35–39.

55. Пашковська Л. В. Транспортно-комунікаційні осі - лінійні форми територіальної організації суспільства / Л. В. Пашковська // Проблеми суспільної географії : матеріали теоретико-методол. семінару, 4 та 11 берез. 2010 р. / НАН України, Ін-т географії НАН України ; [за ред. Г. П. Підгрушного]. – Київ, 2010. – Вип. 1 : Територіальна організація суспільства: розуміння категорії. – С. 61–64.

56. Пікулик О. Б. Особливості та проблеми функціонування транспортної інфраструктури Західного регіону України / О. Б. Пікулик // Проблеми розвитку прикордонних територій та їх участі в інтеграційних процесах : матеріали 7 Міжнар. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 14-15 жовт. 2010 р. / М-во освіти і науки України [та ін.] ; [за ред. В. Й. Лажніка, С. В. Федонюка]. – Луцьк, 2010. – С. 274–276.

57. Пікулик О. Б. Пріоритетні напрями розвитку транспортної системи Західного регіону України в умовах європейської інтеграції / О. Б. Пікулик //

Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / ВНУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2008. – № 7 : Економічні науки. – С. 284–291.

58. Семикіна О. В. Деякі проблеми сучасного розвитку аеропортів України / О. В. Семикіна // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М.М. Дьомін]. – Київ, 2011. – Вип. 26. – С. 370–376.

59. Фоменко М. С. Метод моніторингу функціонування дорожньо-транспортної системи середніх міст України / М. С. Фоменко // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М.М. Осетрін]. – Київ, 2012. – Вип. 43. – С. 477–486.

60. Фоменко М. С. Транспортний потік як об'єкт управління / М. С. Фоменко // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; [відп. ред. М. М. Осетрін та ін.]. – Київ, 2012. – Вип. 45, ч. 2. – С. 293–299.

61. Данилко В. Моделювання механізму управління транспортною системою міста / В. Данилко, В. Кучменко // Вісник економічної науки України. – 2012. – № 2. – С. 30–33.

62. Демченко Д. О. Державна політика в сфері повітряного транспорту в Україні: особливості та основні напрями розвитку / Д. О. Демченко // Економіка та держава. – 2012. – № 9. – С. 115–118.

63. Дульфан С. Б. Діяльність місцевих органів влади щодо збалансованого розвитку транспортної системи міста / С. Б. Дульфан // Держава та регіони. Серія : Державне управління. – 2014. – № 1. – С. 63–67.

64. Жовтяк Г. А. Розробка підходу до визначення транспортно-інтеграційних зв'язків в системі соціально-економічного розвитку регіонів України / Г. А. Жовтяк // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 80–83.

65. Затонацька Т. Г. Шляхи формування сучасної транспортної інфраструктури в Україні / Т. Г. Затонацька // Фінанси України. – 2013. – № 8. – С. 54–61.

66. Захарова О. В. Глобальні чинники розвитку потенціалу світової транспортної системи / О. В. Захарова // Економічний часопис. – 2011. – № 9/10. – С. 14–17.

67. Карпов В. М. Транспортна інфраструктура в зовнішньоекономічній діяльності України / В. М. Карпов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 10. – С. 98–104.

68. Киселенко А. Н. Методы анализа и моделирования развития транспортной системы региона / А. Н. Киселенко, Е. Ю. Сундуков // Региональная экономика: теория и практика. – 2010. – № 11. – С. 2–7.

69. Кислий В. Розвиток транспортно-логістичних кластерів в Україні / В. Кислий, Т. Жарик // Економіка України. – 2010. – № 12. – С. 28–37.

70. Корнієцький О. В. Методичні засади оцінки розвитку транспортно-логістичної інфраструктури / О. В. Корнієцький // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 16. – С. 67–69.

71. Кудрицька Н. В. Проблеми модернізації автомобільного транспорту України / Н. В. Кудрицька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 7/8. – № 7, – С. 88–93.

72. Литвиненко Л. Базові аспекти адаптації авіатранспортної системи України до Спільного ринку Європи в умовах фінансово-економічної кризи / Л. Литвиненко // Залізничний транспорт України. – 2009. – № 6. – С. 44–46.

73. Мадяр Р. О. Динаміка розвитку та перспективи інтеграції транспортно-дорожнього комплексу України в європейську та світову транспортні системи / Р. О. Мадяр // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 24. – С. 48–52. – Бібліогр.: 5 назв.

74. Максимчук О. С. Транспорт як пріоритетний напрям економічного розвитку сфери послуг / О. С. Максимчук // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2013. – № 1. – С. 45–48.

75. Мельник О. В. Обґрунтування стратегії розвитку річкових портів / О. В. Мельник // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 15. – С. 99–101.

76. Никифорок О. І. Інструменти та механізми модернізації транспортної інфраструктури: зарубіжний досвід і українські реалії / О. І. Никифорок // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 3. – С. 64–78.

77. Никифорок О. І. Політика модернізації транспорту та його інфраструктури в Україні / О. І. Никифорок // Економіка і прогнозування. – 2013. – № 4 – С. 62–78.

78. Равриш О. Б. Роль логістики у функціонуванні транспортної системи західних областей України / О. Б. Равриш // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 12. – С. 81–86.

79. Степанов В. Ю. Механізм стратегічного управління розвитком транспортного комплексу / В. Ю. Степанов // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2014. – № 1. – С. 49–53.

80. Чернікова О. В. Інвестиційна діяльність у транспортній системі України: ретроспективний аналіз / О. В. Чернікова // Економіка та держава. – 2011. – № 4. – С. 81–83.

81. Чужиков В. І. Транспортна політика ЄС: соціальний аспект / В. І. Чужиков // Україна: аспекти праці. – 2010. – № 1. – С. 7–15.

Електронні ресурси:

82. Бойко О. В. Сталий розвиток транспортної системи України [Електронний ресурс] / О. В. Бойко, З. П. Двудіт // Науковий вісник НЛТУ України. – Київ, 2013. – Вип. 23.18. – С. 94–103. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltsu_2013_23.01.02.16. – Назва з екрану.

83. Булгакова Ф. С. Аналіз транспортної системи в сучасному національному господарстві України [Електронний ресурс] / Ф. С. Булгакова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 2. – С. 158–160. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvfbi_2013_2_28. – 01.02.16. – Назва з екрану.

84. Горошко К. О. Роль річкового транспорту в розвитку транзитного потенціалу України [Електронний ресурс] / К. О. Горошко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія:

Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 28. – С. 117–121. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_28_17. – 01.02.16. – Назва з екрану.

85. Димитрюк М. В. До історії виникнення залізниць на території України [Електронний ресурс] / М. В. Димитрюк // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. / Держ. екон.-технол. ун-т трансп., Центр дослідж. з історії науки і техніки ім. О. П. Бородіна. – Київ, 2013. – Вип. 4. – С. 49–54. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ictnt_2013_4_7. – 01.02.16. – Назва з екрану.

86. Закон України «Про транспорт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon5.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр. – 01.02.16. – Назва з екрану.

87. Карась О. С. Інтеграція транспортних мереж України у міжнародну транспортну систему [Електронний ресурс] / О. С. Карась // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. – Тернопіль, 2011. – № 2. – С. 105–110. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUg_2011_2_20. – 01.02.16. – Назва з екрану.

88. Кудрицька Н. Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку транспортно-дорожнього комплексу України [Електронний ресурс] / Н. Кудрицька // Економіст. – 2014. – № 1. – С. 74–78. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2014_1_21. – 01.02.16. – Назва з екрану.

89. Кузьмін П. В. Особливості використання транзитного потенціалу України в умовах міжнародної інтеграції [Електронний ресурс] / П. В. Кузьмін // Наукові праці НДФІ. – Київ, 2012. – Вип. 4. – С. 209–213. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2012_4_37. – 01.02.16. – Назва з екрану.

90. Кучерук Г. Ю. Діяльність спеціалізованих міжнародних організацій в транспортній глобалізації [Електронний ресурс] / Г. Ю. Кучерук, Г. В. Малишев // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 51–59. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_10. – 01.02.16. – Назва з екрану.

91. Палант О. Ю. Детермінанти розвитку транспортної системи України [Електронний ресурс] / О. Ю. Палант // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1(3). – С. 119–123. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2013_1\(3\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2013_1(3)_27). – 01.02.16. – Назва з екрану.

92. Самолюк В. М. Аналіз інтеграційних процесів транспортної системи України [Електронний ресурс] / В. М. Самолюк, Е. Зелінська, Ю. Р. Ліскевич // Вісник Національного транспортного університету. – 2014. – № 30(1). – С. 323–329. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2014_30\(1\)_42](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2014_30(1)_42). – 01.02.16. – Назва з екрану.

93. Хрустальова В. В. Транспортна сфера України: аналіз стану та шляхи підвищення конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / В. В. Хрустальова. // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – № 1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_1_64. – 01.02.16. – Назва з екрану.

ДОДАТКИ

Вантажооборот за видами транспорту, (млрд. т/км)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Транспорт	394,1	473,6	418,7	445,7	412,6	399,6	353,6
залізничний	172,8	224,0	218,1	243,9	237,7	224,4	210,2
морський	8,6	9,6	5,2	5,1	3,6	3,2	4,1
річковий	5,9	6,3	3,8	2,2	1,7	1,4	1,3
автомобільний	19,3	35,3	53,9	57,3	57,5	58,7	56,0
У т.ч. автопідприємства	5,8	11,6	17,0	17,4	19,9	20,5	20,7
авіаційний	0,0	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2
трубопровідний	187,5	198,1	137,3	136,8	111,7	111,6	81,8

Додаток Б

Перевезення вантажів за видами транспорту, (млн. т)

Транспорт	1990	1995	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	6286	2456	1529	1805	1990	1972	1625	1765	1887	1853	1837
наземний	6167	2422	1514	1784	1965,4	1953	1615	1754	1877	1845	1831
залізничний	974	360	357	450	514	499	391	433	469	457	444
автомобільний	4897	1816	939	1121	1255	1267	1069	1168	1253	1260	1261
трубопровідний	296	246	218	213	196	187	155	153	155	128	126
водний	119	34	15	21	24	19	10	11	10	8	6
морський	53	21	6,3	8	9	8	5	4	4	4	3
річковий	66	13	8,3	13	15	11	5	7	6	4	3
авіаційний	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Додаток В

Зовнішньоекономічні вантажопотоки через кордони України за основними видами транспорту у 2013 році

	Усього	У тому числі		
		експорт	імпорт	транзит
Усього	371819,23	175558,40	76134,24	120126,59
автомобільний	26040,25	8898,19	11557,09	5584,97
річковий	5,89	-	3,73	2,16
залізничний	155873,39	89100	33790,21	32983,02
морський	2580,52	831,69	229,50	1519,33
авіаційний	1,38	0,52	0,09	0,77
трубопровідний	99671,50	-	20422,26	79249,24
інше	87646,30	76727,84	10131,36	787,10

Пасажирооборот за видами транспорту, (млрд. пас. км)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Транспорт	1131	135,8	130,0	134,1	132,3	128,3	106,3
Залізничний	51,8	52,7	50,2	50,6	49,3	49,0	35,9
Морський	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Річковий	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Авіаційний	1,7	6,1	11,0	13,8	14,4	12,6	11,6
Автомобільний (автобуси)	28,8	52,5	52,0	51,5	50,3	49,0	42,6
Тролейбусний	16,8	11,2	6,9	7,8	7,8	7,6	6,4
Трамвайний	9,0	6,5	4,0	4,4	4,5	4,1	4,3
Метрополітенівський	4,9	6,7	5,8	5,9	5,9	5,9	5,6

Довжина шляхів сполучення загального користування

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Експлуатаційна довжина залізничних колій	22,3	22,0	21,7	21,6	21,6	21,6	20,9
Експлуатаційна довжина річкових судноплавних шляхів	2,4	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	1,6
Довжина автомобільних доріг	169,5	169,3	169,5	169,6	169,7	169,6	163,0
з них з твердим покриттям	163,8	165,0	165,8	166,0	166,1	166,1	159,5
Експлуатаційна довжина тролейбусних ліній(в однопутному обчисленні)	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	3,6
Експлуатаційна довжина трамвайних колій(в одноколіїному обчисленні)	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
Експлуатаційна довжина метрополітенівських колій(у двоколіїному обчисленні), км	91,7	101,5	108,4	109,9	110,8	112,3	112,3

Показники роботи транспорту України

Область	Площа, тис. км ²	Чисельність населення	Довжина	
			залізниць, км	автодоріг, тис. км
Одеська область	33,310	2385,4	1044	8,1
Дніпропетровська область	31,914	3281,2	1554	9,2
Чернігівська область	31,865	906,2	851	7,2
Харківська область	31,415	2718,6	1514	9,4
Житомирська область	29,832	1260,0	1017	8,3
Полтавська область	28,748	1445,7	852	8,9
Херсонська область	28,461	1068,8	452	8,5
Київська область	28,131	1721,6	798	8,5
Запорізька область	27,180	1770,1	989	6,8
Луганська область	26,684	2225,2	1092	5,8
Донецька область	26,517	4307,6	1577	8,0
Вінницька область	26,513	1607,3	1074	9,0
Миколаївська область	24,598	1165,6	711	4,8
Кіровоградська область	24,588	977,7	892	6,1
Сумська область	23,834	1126,0	725	6,7
Львівська область	21,833	2519,7	1261	8,2
Черкаська область	20,900	1252,3	588	5,9
Хмельницька область	20,645	1301,0	738	7,1
Волинська область	20,144	1039,4	597	5,7
Рівненська область	20,047	1158,9	575	5,0
Івано-Франківська область	13,900	1379,6	494	4,2
Тернопільська область	13,823	1068,4	564	5,0
Закарпатська область	12,777	1255,4	604	3,3
Чернівецька область	8,097	906,2	413	2,9
Автономна Республіка Крим	26,081	1,967	645	6,3

Вантажооборот залізниць України, млрд. т/км

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього залізницями	172,8	224,0	218,1	243,9	237,7	224,4	210,2
Донецька	33,7	36,9	37,3	41,0	38,4	34,6	22,8
Львівська	19,7	22,5	18,6	20,8	19,8	19,2	20,0
Одеська	35,7	51,6	54,1	63,3	63,4	60,7	62,2
Придніпровська	39,8	48,1	45,4	51,8	46,9	44,6	36,7
Південно-Західна	30,8	42,3	42,4	45,9	47,4	46,7	46,7
Південна	13,1	22,6	20,3	21,1	21,8	18,6	21,8

Додаток И

Пасажирооборот залізниць України, (млрд. па .км.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Усі залізниці	51,8	52,7	50,2	50,9	49,3	49,0
Донецька	5,3	4,5	3,7	3,6	3,5	3,6
Львівська	5,4	5,6	5,4	5,7	5,5	5,6
Одеська	6,6	8,0	7,6	7,8	7,4	7,4
Придніпровська	12,0	9,9	10,0	10,0	10,1	9,9
Південно-Західна	16,4	17,7	16,8	16,9	16,4	16,1
Південна	6,1	7,0	6,7	6,6	6,4	6,4

Перевезення вантажів залізничним транспортом загального користування, (млн. т)

	1990	1995	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Усі вантажі	974	360	357	450	514	499	391	433	469	457	444
вугілля	217	102	98	120	126	129	109	118	123	122	119
кокс	19	8	11	11	13	12	10	11	12	12	12
нафта і нафтопродукти	52	20	27	27	28	30	27	31	33	27	23
чорні метали	70	24	45	49	57	52	37	40	43	39	39
лісові	5	3	3	5	5	5	4	5	5	4	5
хлібні	36	16	6	13	11	18	20	13	15	24	23
руда	116	50	65	80	93	86	73	82	89	87	88
цемент	19	6	4	9	11	12	6	6	7	6	6
хімічні та мінеральні добрива	16	5	10	12	16	15	11	12	15	13	11
інші вантажі	424	126	88	124	154	140	94	115	127	123	118

Протяжність і характеристика автомобільних доріг загального користування (станом на 1 січня 2003 року)

Найменування областей і значення автомобільних доріг	Всього доріг, км	Всього твердого покриття, км	В тому числі по типах покриття (км)					% твердого покриття	Грунтові, км
			цементобетонні	асфальтобетонні	чорні шосе	білі щебеневі, гравійні	бруківки		
1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
Всього по Україні	169979	164246	2836	55257	71596	25925	8632	96,8	5433
<i>в тому числі:</i>									
державні:	14117	14117	1229	11437	1439	6	6	100,0	0
із них: магістральні	9296	9296	1145	7640	509	0	2	100,0	0
регіональні	4821	4821	84	3797	930	6	4	100,0	0
місцеві:	155562	150129	1607	43820	70157	25919	8626	96,5	5433
із них: територіальні	30627	30454	530	15648	13162	648	466	99,4	173
районні	85716	82952	783	20399	40373	14840	6557	96,8	2764
сільські	39219	36723	249	7773	16622	10431	1603	93,6	2496
Автономна Республіка Крим	6222	6222	48	2804	2641	729	0	100,0	0
<i>в тому числі:</i>									
державні:	1000	1000	5	983	12	0	0	100,0	0
із них: магістральні	825	825	5	808	12	0	0	100,0	0
регіональні	175	175	0	175	0	0	0	100,0	0
місцеві:	5222	5222	43	1821	2629	729	0	100,0	0
із них: територіальні	797	797	1	606	164	26	0	100,0	0
районні	2834	2834	29	1003	1534	268	0	100,0	0
сільські	1591	1591	13	212	931	435	0	100,0	0
Вінницька	9514	8938	14	1799	3312	2148	1665	93,9	576
<i>в тому числі:</i>									
державні:	480	480	0	449	31	0	0	100,0	0
із них: магістральні	183	183	0	183	0	0	0	100,0	0
регіональні	297	297	0	266	31	0	0	100,0	0
місцеві:	9034	8458	14	1350	3281	2148	1665	93,6	576
із них: територіальні	2148	2132	1	947	1067	37	80	99,3	16
районні	5103	4789	10	324	1845	1330	1280	93,8	314
сільські	1783	1537	3	79	369	781	305	86,2	246
Волинська	6300	5639	164	842	2021	2039	573	89,5	661
<i>в тому числі:</i>									

1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
державні:	646	646	147	347	152	0	0	100,0	0
із них: магістральні	441	441	147	204	90	0	0	100,0	0
регіональні	205	205	0	143	62	0	0	100,0	0
місцеві:	5654	4993	17	495	1896	2039	573	88,3	661
із них: територіальні	760	760	0	188	522	0	50	100,0	0
районні	3661	3228	17	232	1064	1458	457	88,2	433
сільські	1233	1005	0	75	283	581	66	81,5	228
Дніпропетровська	9185	9179	258	3650	5050	207	14	99,9	6
<i>в тому числі:</i>									
державні:	623	623	0	602	21	0	0	100,0	0
із них: магістральні	384	384	0	363	21	0	0	100,0	0
регіональні	239	239	0	239	0	0	0	100,0	0
місцеві:	8562	8556	258	3048	5029	207	14	99,9	6
із них: територіальні	1434	1434	51	1002	381	0	0	100,0	0
районні	3625	3619	119	1252	2222	19	7	99,8	6
сільські	3503	3503	88	794	2426	188	7	100,0	0
Донецька	8047	7980	51	2857	4895	147	30	99,2	67
<i>в тому числі:</i>									
державні:	513	513	6	507	0	0	0	100,0	0
із них: магістральні	326	326	3	323	0	0	0	100,0	0
регіональні	187	187	3	184	0	0	0	100,0	0
місцеві:	7534	7467	45	2350	4895	147	30	99,1	67
із них: територіальні	1385	1385	36	979	370	0	0	100,0	0
районні	3684	3666	8	1103	2488	45	22	99,5	18
сільські	2465	2416	1	268	2037	102	8	98,0	49
Житомирська	8504	8260	251	2155	2392	2611	851	97,1	244
<i>в тому числі:</i>									
державні:	671	671	202	340	129	0	0	100,0	0
із них: магістральні	465	465	202	235	28	0	0	100,0	0
регіональні	206	206	0	105	101	0	0	100,0	0
місцеві:	7833	7589	49	1815	2263	2611	851	96,9	244
із них: територіальні	1480	1480	29	612	782	39	18	100,0	0
районні	4025	3974	20	862	1104	1331	657	98,7	51
сільські	2328	2135	0	341	377	1241	176	91,7	193
Закарпатська	3329	3311	21	920	1741	546	83	99,5	18
<i>в тому числі:</i>									
державні:	340	340	0	310	30	0	0	100,0	0
із них: магістральні	133	133	0	128	5	0	0	100,0	0
регіональні	207	207	0	182	25	0	0	100,0	0
місцеві:	2989	2971	21	610	1711	546	83	99,4	18
із них: територіальні	1161	1161	6	428	687	23	17	100,0	0
районні	1716	1703	15	178	981	466	63	99,2	13
сільські	112	107	0	4	43	57	3	95,5	5
Запорізька	6974	6801	1	2570	3878	205	147	97,5	173
<i>в тому числі:</i>									
державні:	399	399	0	399	0	0	0	100,0	0
із них: магістральні	376	376	0	376	0	0	0	100,0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
регіональні	23	23	0	23	0	0	0	100,0	0
місцеві:	6575	6402	1	2171	3878	205	147	97,4	173
із них: територіальні	1352	1350	1	981	359	9	0	99,9	2
районні	3594	3473	0	836	2470	53	114	96,6	121
сільські	1629	1579	0	354	1049	143	33	96,9	50
Івано-Франківська	4162	4162	3	810	2175	1173	1	100,0	0
<i>в тому числі:</i>									
державні:	585	585	0	435	150	0	0	100,0	0
із них: магістральні	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0
регіональні	585	585	0	435	150	0	0	100,0	0
місцеві:	3577	3577	3	375	2025	1173	1	100,0	0
із них: територіальні	679	679	0	135	521	23	0	100,0	0
районні	2299	2299	0	222	1350	726	1	100,0	0
сільські	599	599	3	18	154	424	0	100,0	0
Київська	8443	8398	165	6200	1693	260	80	99,5	45
<i>в тому числі:</i>									
державні:	699	699	50	639	10	0	0	100,0	0
із них: магістральні	544	544	50	494	0	0	0	100,0	0
регіональні	155	155	0	145	10	0	0	100,0	0
місцеві:	7744	7699	115	5561	1683	260	80	99,4	45
із них: територіальні	1317	1317	39	1223	55	0	0	100,0	0
районні	4445	4427	51	3172	1044	114	46	99,6	18
сільські	1982	1955	25	1166	584	146	34	98,6	27
Кіровоградська	7132	6197	179	1888	1851	1235	1044	86,9	935
<i>в тому числі:</i>									
державні:	688	688	123	488	76	0	1	100,0	0
із них: магістральні	445	445	123	286	36	0	0	100,0	0
регіональні	243	243	0	202	40	0	1	100,0	0
місцеві:	6444	5509	56	1400	1775	1235	1043	85,5	935
із них: територіальні	1016	934	7	465	361	50	51	91,9	82
районні	3896	3414	44	662	1122	792	794	87,6	482
сільські	1532	1161	5	273	292	393	198	75,8	371
Луганська	5797	5713	4	2597	3090	71	21	98,6	84
<i>в тому числі:</i>									
державні:	408	408	0	348	60	0	0	100,0	0
із них: магістральні	221	221	0	221	0	0	0	100,0	0
регіональні	187	187	0	127	60	0	0	100,0	0
місцеві:	5389	5305	4	2179	3030	71	21	98,4	84
із них: територіальні	1427	1427	0	1054	372	1	0	100,0	0
районні	2264	2227	2	799	1391	26	9	98,4	37
сільські	1698	1651	2	326	1267	44	12	97,2	47
Львівська	8311	8127	116	1824	3419	2748	20	97,8	184
<i>в тому числі:</i>									
державні:	674	674	95	533	46	0	0	100,0	0
із них: магістральні	570	570	95	431	44	0	0	100,0	0
регіональні	104	104	0	102	2	0	0	100,0	0
місцеві:	7637	7453	21	1291	3373	2748	20	97,6	184

1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
із них: територіальні	1295	1295	2	665	598	29	1	100,0	0
районні	4342	4251	17	489	2315	1414	16	97,9	91
сільські	2000	1907	2	137	460	1305	3	95,4	93
Миколаївська	4810	4786	95	1157	2374	1072	88	99,5	24
<i>в тому числі:</i>									
державні:	563	563	81	426	56	0	0	100,0	0
із них: магістральні	337	337	81	209	47	0	0	100,0	0
регіональні	226	226	0	217	9	0	0	100,0	0
місцеві:	4247	4223	14	731	2318	1072	88	99,4	24
із них: територіальні	988	988	7	360	599	19	3	100,0	0
районні	2615	2607	7	294	1465	766	75	99,7	8
сільські	644	628	0	77	254	287	10	97,5	16
Одеська	8211	7979	487	1518	3873	2014	87	97,2	232
<i>в тому числі:</i>									
державні:	715	715	133	487	94	0	1	100,0	0
із них: магістральні	715	715	133	487	94	0	1	100,0	0
регіональні	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0
місцеві:	7496	7264	354	1031	3779	2014	86	96,9	232
із них: територіальні	2140	2124	54	546	1349	154	21	99,3	16
районні	4363	4192	257	409	2095	1375	56	96,1	171
сільські	993	948	43	76	335	485	9	95,5	45
Полтавська	8822	8822	30	4793	3417	461	121	100,0	0
<i>в тому числі:</i>									
державні:	585	585	0	533	52	0	0	100,0	0
із них: магістральні	264	264	0	264	0	0	0	100,0	0
регіональні	321	321	0	269	52	0	0	100,0	0
місцеві:	8237	8237	30	4260	3365	461	121	100,0	0
із них: територіальні	1073	1073	16	749	308	0	0	100,0	0
районні	4249	4249	6	2062	2046	77	58	100,0	0
сільські	2915	2915	8	1449	1011	384	63	100,0	0
Рівненська	5060	4975	22	1645	909	510	1889	98,3	85
<i>в тому числі:</i>									
державні:	603	603	10	494	99	0	0	100,0	0
із них: магістральні	575	575	10	481	84	0	0	100,0	0
регіональні	28	28	0	13	15	0	0	100,0	0
місцеві:	4457	4372	12	1151	810	510	1889	98,1	85
із них: територіальні	657	649	0	338	119	18	174	98,8	8
районні	2980	2915	2	660	547	300	1406	97,8	65
сільські	820	808	10	153	144	192	309	98,5	12
Сумська	7272	6481	136	1186	4697	167	295	89,1	791
<i>в тому числі:</i>									
державні:	356	356	95	213	48	0	0	100,0	0
із них: магістральні	98	98	95	3	0	0	0	100,0	0
регіональні	258	258	0	210	48	0	0	100,0	0
місцеві:	6916	6125	41	973	4649	167	295	88,6	791
із них: територіальні	1320	1309	28	398	874	3	6	99,2	11
районні	3306	3082	9	367	2427	39	240	93,2	224

1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
сізьські	2290	1734	4	208	1348	125	49	75,7	556
Тернопільська	5070	5027	2	1348	2342	1276	59	99,2	43
<i>в тому числі:</i>									
державні:	538	538	0	488	47	0	3	100,0	0
із них: магістральні	277	277	0	276	0	0	1	100,0	0
регіональні	261	261	0	212	47	0	2	100,0	0
місцеві:	4532	4489	2	860	2295	1276	56	99,1	43
із них: територіальні	784	784	0	453	328	2	1	100,0	0
районні	2960	2937	0	386	1791	725	35	99,2	23
сізьські	788	768	2	21	176	549	20	97,5	20
Харківська	9543	9234	311	3181	5260	405	77	96,8	309
<i>в тому числі:</i>									
державні:	543	543	46	466	31	0	0	100,0	0
із них: магістральні	433	433	46	387	0	0	0	100,0	0
регіональні	110	110	0	79	31	0	0	100,0	0
місцеві:	9000	8691	265	2715	5229	405	77	96,6	309
із них: територіальні	1606	1606	168	752	681	0	5	100,0	0
районні	4575	4474	60	1374	2907	102	31	97,8	101
сізьські	2819	2611	37	589	1641	303	41	92,6	208
Херсонська	4934	4888	41	2354	1112	1362	19	99,1	46
<i>в тому числі:</i>									
державні:	408	408	0	407	1	0	0	100,0	0
із них: магістральні	408	408	0	407	1	0	0	100,0	0
регіональні	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0
місцеві:	4526	4480	41	1947	1111	1362	19	99,0	46
із них: територіальні	1052	1052	4	847	197	4	0	100,0	0
районні	2241	2195	14	804	686	677	14	97,9	46
сізьські	1233	1233	23	296	228	681	5	100,0	0
Хмельницька	7124	7062	55	1156	3289	2091	471	99,1	62
<i>в тому числі:</i>									
державні:	481	481	0	412	69	0	0	100,0	0
із них: магістральні	424	424	0	410	14	0	0	100,0	0
регіональні	57	57	0	2	55	0	0	100,0	0
місцеві:	6643	6581	55	744	3220	2091	471	99,1	62
із них: територіальні	1241	1241	1	324	901	10	5	100,0	0
районні	3958	3913	39	321	1943	1236	374	98,9	45
сізьські	1444	1427	15	99	376	845	92	98,8	17
Черкаська	6020	5804	33	2535	1720	672	844	96,4	216
<i>в тому числі:</i>									
державні:	581	581	13	518	50	0	0	100,0	0
із них: магістральні	276	276	11	232	33	0	0	100,0	0
регіональні	305	305	2	286	17	0	0	100,0	0
місцеві:	5439	5223	20	2017	1670	672	844	96,0	216
із них: територіальні	906	906	0	598	291	12	5	100,0	0
районні	3937	3762	20	1292	1266	468	716	95,6	175
сізьські	596	555	0	127	113	192	123	93,1	41
Чернігівська	7686	7060	339	2436	3750	393	142	91,9	626
<i>в тому числі:</i>									

1	2	3	4	5	6	7	8	9,0	10
державні:	756	756	223	351	175	6	1	100,0	0
із них: магістральні	333	333	144	189	0	0	0	100,0	0
регіональні	423	423	79	162	175	6	1	100,0	0
місцеві:	6930	6304	116	2085	3575	387	141	91,0	626
із них: територіальні	1820	1782	79	517	1085	72	29	97,9	38
районні	3526	3204	27	1062	1832	205	78	90,9	322
сільські	1584	1318	10	506	658	110	34	83,2	266
Чернівецька	2862	2856	10	790	680	365	11	100,0	6
<i>в тому числі:</i>									
державні:	195	195	0	195	0	0	0	100,0	0
із них: магістральні	176	176	0	176	0	0	0	100,0	0
регіональні	19	19	0	19	0	0	0	100,0	0
місцеві:	2667	2661	10	595	680	365	11	99,8	6
із них: територіальні	678	678	0	374	187	117	0	100,0	0
районні	1470	1470	10	192	434	826	8	100,0	0
сільські	519	513	0	29	59	422	3	98,8	6
Зона м. Севастополя	345	345	0	312	15	18	0	100,0	0
<i>в тому числі:</i>									
державні:	67	67	0	67	0	0	0	100,0	0
із них: магістральні	67	67	0	67	0	0	0	100,0	0
регіональні	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0
місцеві:	278	278	0	245	15	18	0	100,0	0
із них: територіальні	111	111	0	107	4	0	0	100,0	0
районні	48	48	0	42	4	2	0	100,0	0
сільські	119	119	0	96	7	16	0	100,0	0

Аналіз даних показує:

- ✓ *в більшості областей України переважають дороги IV категорії;*
- ✓ *основним типом дорожнього покриття для місцевих доріг України є чорні шосе;*
- ✓ *якість автомобільних доріг загального користування розподілена нерівномірно по областях України:*
 - *в таких областях, як Волинська, Житомирська і особливо Чернівецька область, якість дорожнього покриття доріг місцевого значення є гіршою за якість чорних шосе, там переважають дороги з білим щебенеvim та гравійним покриттям;*
 - *якість дорожнього покриття місцевих доріг таких областей, як Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Полтавська, Рівненська, Київська, Автономна Республіка Крим є вищою за середню по Україні, там висока питома вага доріг з асфальтобетонним покриттям*

Середня відстань перевезення однієї тонни вантажів автомобільним транспортом за регіонами, (км.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Україна	21	31	46	46	46	47	49
Автономна Республіка Крим	29	37	40	51	55	62	...
області							
Вінницька	21	38	51	51	53	59	58
Волинська	42	97	167	146	157	169	160
Дніпропетровська	6	7	10	11	11	10	11
Донецька	10	13	19	20	22	26	61
Житомирська	16	21	26	27	25	24	23
Закарпатська	39	128	231	275	346	437	494
Запорізька	71	63	27	28	36	46	45
Івано-Франківська	25	52	162	168	160	146	140
Київська	30	72	101	99	90	91	86
Кіровоградська	16	22	39	34	35	35	45
Луганська	34	53	111	117	97	111	66
Львівська	59	94	199	161	179	204	218
Миколаївська	20	28	64	99	81	67	68
Одеська	25	55	96	96	101	122	129
Полтавська	9	15	20	19	15	15	12
Рівненська	28	51	110	92	97	98	107
Сумська	25	45	62	65	69	70	62
Тернопільська	24	58	107	93	78	69	80
Харківська	22	49	110	113	114	115	93
Херсонська	21	56	84	86	111	108	126
Хмельницька	23	51	95	99	98	103	90
Черкаська	20	26	69	59	67	61	72
Чернівецька	34	45	143	152	183	235	206
Чернігівська	22	51	97	100	76	67	70
міста							
Київ	87	205	217	186	187	221	199
Севастополь	10	13	26	14	15	23	...

Найбільші річки України

Назва річок	Куди впадає	Площа басейну, тис.км ²	Довжина, км
Сан	Вісла	<u>2,54</u>	<u>56</u>
		16,8	444
Західний Буг	Вісла	<u>10,1</u>	<u>401</u>
		73,5	772
Дунай	Чорне море	<u>32,4</u>	<u>174</u>
		817,0	2960
Тиса	Дунай	<u>11,3</u>	<u>201</u>
		153,0	966
Сірет	Дунай	<u>2,1</u>	<u>100</u>
		47,6	513
Прут	Дунай	<u>17,4</u>	<u>299</u>
		27,5	967
Дністер	Чорне море	<u>52,7</u>	<u>925</u>
		72,1	1352
Південний Буг	Чорне море	63,7	806
Інгул	Південний Буг	9,9	354
Дніпро	Чорне море	<u>292,7</u>	<u>1121</u>
		504,0	2201
Прип'ять	Дніпро	<u>69,1</u>	<u>290</u>
		121,0	761
Стир	Прип'ять	<u>12,4</u>	<u>424</u>
		12,9	494
Горинь	Прип'ять	<u>27,0</u>	<u>577</u>
		27,7	659
Случ	Горинь	13,8	451
Тетерів	Дніпро	15,1	365
Десна	Дніпро	<u>33,9</u>	<u>575</u>
		88,9	1130
Сейм	Десна	<u>7,4</u>	<u>228</u>
		27,5	748
Рось	Дніпро	12,6	346
Сула	Дніпро	19,6	363
Удай	Сула	7,0	327
Псел	Дніпро	<u>16,3</u>	<u>520</u>
		22,8	717
Хорол	Псел	3,9	308
Ворскла	Дніпро	<u>12,6</u>	<u>317</u>
		14,7	464
Оріль	Дніпро	10,9	384
Самара	Дніпро	22,6	320
Вовча	Самара	13,3	323
Інгулець	Дніпро	13,7	549
Сіверський Донець	Дон	<u>54,5</u>	<u>700</u>
		98,9	1053
Оскіл	Сіверський Донець	<u>4,7</u>	<u>185</u>
		14,8	472

Вагони метрополітенів по містах, (на кінець року; од.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Україна	925	993	1119	1128	1136	1160
міста						
Дніпропетровськ	45	45	45	45	45	45
Харків	308	321	321	321	321	321
Київ	572	627	753	762	770	794

Тролейбусні машини за регіонами, (на кінець року; од.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Україна	5313	4554	3710	3714	3596	3570
Автономна Республіка Крим	365	344	189	208	247	245
області						
Вінницька	151	144	133	129	129	129
Волинська	85	83	67	67	62	68
Дніпропетровська	425	372	235	220	207	202
Донецька	683	545	459	525	469	467
Житомирська	202	189	124	124	129	128
Запорізька	218	180	154	146	137	127
Івано-Франківська	45	45	46	46	46	45
Київська	49	31	26	24	26	26
Кіровоградська	79	56	29	30	26	26
Луганська	229	195	187	184	169	160
Львівська	119	105	85	85	86	92
Миколаївська	65	58	40	40	36	28
Одеська	220	184	169	157	160	170
Полтавська	228	171	135	140	131	140
Рівненська	71	69	78	78	78	71
Сумська	101	80	69	69	69	69
Тернопільська	78	66	62	56	56	55
Харківська	435	313	261	293	249	225
Херсонська	99	98	90	80	80	80
Хмельницька	133	129	122	121	120	120
Черкаська	132	115	100	85	86	78
Чернівецька	133	133	98	93	89	87
Чернігівська	143	142	111	113	106	102
міста						
Київ	583	514	494	453	461	490
Севастополь	242	213	147	148	142	140

Трамвайні вагони за регіонами, (на кінець року; од.)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Україна	3459	2905	2522	2412	2314	2277
Автономна Республіка Крим	32	32	28	25	25	25
області						
Вінницька	105	107	122	121	131	131
Дніпропетровська	585	533	471	488	476	478
Донецька	570	462	402	384	378	371
Житомирська	38	36	27	32	32	32
Запорізька	270	213	184	175	146	136
Луганська	67	56	41	39	33	33
Львівська	187	172	139	122	117	122
Миколаївська	135	116	78	78	69	59
Одеська	305	279	263	214	214	217
Сумська	31	18	16	16	16	15
Харківська	552	372	16	16	16	15
місто						
Київ	582	509	446	415	413	403

Пасажирооборот автомобільного транспорту •
за регіонами, (млн. пас. км)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Україна	28829	52491	52048	51498	50320	49028	42632
Автономна Республіка Крим	1646	1819	2426	2557	2247	2500	...
області							
Вінницька	1100	1389	1669	1572	1519	1470	1496
Волинська	685	1380	2006	2723	2836	2203	2205
Дніпропетровська	1991	5098	4678	4415	4106	4413	3719
Донецька	2731	7166	6392	5714	5819	5581	4199
Житомирська	507	823	1114	1092	1096	1158	1222
Закарпатська	501	754	912	906	918	788	799
Запорізька	1497	1586	1010	934	936	827	877
Івано- франківська	660	1032	1154	1220	1275	1254	1233
Київська	977	1155	2612	2449	2038	2157	2332
Кіровоградська	541	1011	1116	1301	1268	1051	883
Луганська	1219	4103	2206	1809	1662	1777	776
Львівська	2068	3603	3865	3896	3755	3292	3042
Миколаївська	415	1433	1747	1592	1688	1660	1456
Одеська	1833	3530	3335	3793	3598	3316	3222
Полтавська	947	1628	1254	1011	977	966	1005
Рівненська	922	1447	1175	1096	1206	1246	1224
Сумська	567	719	697	686	527	570	593
Тернопільська	444	834	938	975	894	962	1025
Харківська	963	1695	1691	1492	1607	1602	1511
Херсонська	754	1456	1894	1860	1850	1947	1883
Хмельницька	608	1139	1084	1015	1096	941	910
Черкаська	782	1156	1078	1099	1240	1026	996
Чернівецька	319	648	810	1011	1221	1292	1412
Чернігівська	893	928	853	753	817	740	719
міста							
Київ	2862	4492	4064	4197	3761	3913	3893
Севастополь	397	467	268	330	363	376	...